

BOOKI

Published : 2011-08-28

License : None

Johdanto

1. Mikä Booki on?
2. Mihin voin käyttää Bookia?

1. MIKÄ BOOKI ON?

Bookilla voit luoda kirjoja. Oikeita paperikirjoja, jotka näyttävät hyvältä ja joita voit pitää käsissäsi. Voit myös käyttää Bookia kirjojen tuottamiseen epub-tiedostoina (e-kirjoina), PDF-tiedostoina, OpenOffice-tiedostoina, verkkosivuina ja muissakin muodoissa.

Booki mahdollistaa kirjojen tuottamisen joko yksin tai yhteistyönä. Booki on myös sosiaalinen ympäristö, jossa voit keskustella kirjojen tuotannosta, hakea apua muilta, etsiä apuasi tarvitsevia projekteja, hakea apua muilta, kääntää sisältöä ja julkaista valmiita teoksia.

Booki tukee sisällön nopeaa kehittämistä. Voit käyttää Bookia luodaksesi sisältöä intensiivisissä kirjapyrähdyksissä. Kirjapyrähdykset ovat intensiivisiä yhteistyötapahtumia, joissa 6-10 ihmistä keskittyy kirjoittamaan kirjan 3-5 päivän aikana. Nämä ihmiset voivat olla samassa huoneessa tai eri puolilla verkkoa, kummassakin tapauksessa he työskentelevät yhdessä samaan aikaan luodakseen kirjan nopeasti.

Voit käyttää Bookia hyvin perinteiseen kirjantuantoprosessiin, mutta Booki luotiin mahdollistamaan kirjapyrähdysten mahdollistamat nopeamman tuotannon mallit. Niinpä Bookin ominaisuudet sopivat nykyaikaisen print on demand -painatuksen tahtiin. Bookia käyttäen kirja voidaan luoda 2-5 päivässä ja sen jälkeen painoon valmis lähdekoodi (kirjaksi muotoiltu PDF) voidaan luoda 2-5 minuutin aikana ja ladata sopivimpaan print on demand -palveluun.

Riippumatta siitä teetkö yhteistyötä, kirjoitatko yksin, kehitätkö kirjoja nopeasti vai hitaasti - Bookin parissa työskenneltäisi et enää koskaan ajattele julkaisutoiminnasta samalla tavalla.

Bookin kehittäjä on FLOSS Manuals ja se on julkaisu vapaana ohjelmistona General Public Licence (GPL 2+) -lisenssillä. Tämä merkitsee, että se voidaan ladata ilmaiseksi, sen asentaminen ja käyttö on vapaata. Lisäksi avoin lähdekoodi mahdollistaa Bookin muokkaamisen omia käyttötarkoituksia varten.

2. MIHIN VOIN KÄYTTÄÄ BOOKIA?

Booki tukee mitä tahansa yksittäistä ryhmää, joka tahtoo kirjoittaa kirjan. Tämän alustan tyypilliset käyttötavat voisivat olla:

- Kirjojen kirjoittaminen: käyttöohjeet, keittokirjat, kalastusoppaat, fiktionaaliset tarinat.
- Painettujen kirjojen tuottaminen.
- Elektronisten kirjojen tuottaminen.
- Sisällön tuottaminen yksilöllisesti.
- Sisällön tuottaminen yhteistyössä.
- Nopea sisällön luominen kirjapyrähdyksissä.
- Olemassaolevan sisällön muuntaminen tiettyä käyttötarkoitusta varten.
- Kirjan kääntäminen toiselle kielelle.

KIRJAPYRÄHDYS

Työskentelen siirtotyöläisten oikeuksien parissa. Meidän täytyy luoda pamfletti työläisten oikeuksista. Luen FLOSS Manuals:n vapaan oppaan kirjapyrähdyksistä ja organisoin viisi työntekijäämme käyttämään siihen kolme päivää seuraavalla viikolla. Ensimmäisenä aamuna jokainen luo käyttäjätunnuksen. Olen jo luonut uuden kirjan, laittanut siihen avoimen lisenssin, lähettänyt muille verkko-osoitteen ja valmistellut sisällysluettelon. Käytämme kolme tuntia keskustellen lukujen sisällöstä ja mietimme kuka kirjoittaa mitäkin. Lounaan jälkeen aloitamme kirjoittamisen. Jatkamme kaksi päivää. Viimeisen päivän lopussa tulostamme kirjan koossa A5, siinä on 110 sivua ja lähetämme sen paikalliseen painotaloon, joka painaa siitä 500 kopiota. Seuraavien kahden päivän ajan kollegat muilta toimistoilta kirjautuvat sisään ja parantelevat työtämme. Teemme kirjan PDF-versiosta vapaasti luettavan ja painettavan. Jokainen muista toimistoista painaa kopioita paikallisesti ja jakelee niitä.

SISÄLLÖN MUOKKAAMINEN

Olen kehittäjä ja olen kirjoittanut muutamaan avoimia ohjelmistojä käsittelevään oppaaseen. Erikoisuuteni on Drupal ja minulla on asiakas, jolle olen juuri luonut sivuston käyttäen Drupalia. Tahdon luoda oppaan tätä asiakasta varten, joten menen käyttäjäisivulleni ja teen uuden version Drupal-oppaasta. Nyt minulla on erillinen versio oppaasta tunnuksellani, tekemiäni muutoksia ei näytetä alkuperäisessä oppaassa, ellen liitä muutoksia alkuperäiseen oppaaseen. Poistan monia lukuja, jotka eivät ole olennaisia asiakkaan kannalta, lisään neljä asiakkaan erikoistarpeisiin sopivaa lukua. Merkitsen uudet luvut tavallisen tekijänoikeuden alle ja piilotan ne kaikilta muilta käyttäjiltä. Kirjoitan näihin lukuisiin tietoa, joka on laadittu tämän asiakkaan erikoistarpeisiin ja muutan monia ruutukaappauksia muissa luvuissa asiakkaan sivuston kuvankaappauksiin. Vien materiaalin kirjaksi muotoiltuun PDF-tiedostoon, lataan sen Lulu.comin print on demand -palveluun ja ostan kaksi kappaletta täydellisesti sidottua kirjaa asiakkaalleni. Myöhemmin potentiaalinen asiakas kutsuu minut tapaamiseen - käytän omaa versiotani Drupal-oppaasta, poistan asiakkaalle kuuluvan arkaluontaisen materiaalin, lataan kirjan, ostan kopion itselleni ja vien sen tapaamiseen asiakkaalle näytettäväksi.

KÄÄNTÄMINEN

Olen vapaaehtoinen kääntäjä. Tahdon kääntää keittokirjaryhmän meksikolaisen keittokirjan suomeksi. Teen olemassaolevasta oppaasta uuden version käyttäjäisivulleni. Teen sisällön konekäännöksen ja merkitsen kaikki luvut käännettäväksi. Lähetän muille Bookin käyttäjille tiedon, että tarvitsen käännösapua. Käänän oppaan kolmen muun kanssa. Merkitsemme kaikki kääntämämme luvut tilaan oikoluettava tai tekniset yksityiskohdat tarkastettava. Kutsun kaverini oikolukemaan oppaamme. Häneltä menee siihen viikko, sillä hän tekee sen vapaa-aikanaan. Tämän jälkeen jokainen luku merkitään valmiiksi. Myöhemmin siirrän käännetyn kirjan PDF-muotoon, lataan sen Lulu.comiin ja ostan kopion.

ERI FORMAATIT

Olen kouluttaja ja olen kirjoittanut Bookia käyttäen oppikirjan digitaalisesta designista. Kun kirjoitan, pidän kirjan yksityisenä, mutta kutsun tiettyjä käyttäjiä katsomaan sisältöä ja kommentoimaan - tämä on minulle hienoa palautetta. Nyt kirja on valmis ja kustantaja on valinnut sen. Otan sen ulos .odt-muodossa Bookista ja avaan sen OpenOffice.org -tekstinkäsittelyohjelmassa, tallennan sen .doc-muodossa (kustantaja ei tunne avoimia ohjelmia) ja lähetän sen heille. Neuvottelin myös kustantajan kanssa Creative Commons -lisenssin käytöstä. Julkaisen kirjan verkkosivullani käyttäen sulautettua APlä ja kutsun mukaan kääntäjiä. Neljän viikon päästä se on käännetty espanjaksi ja se on ladattu print on demand -palveluun, josta se myydään verkkosivujeni kautta. Portugalinkielinen käännös on valmis kolme viikkoa myöhemmin. Portugalinkielinen käännös otetaan innokkaasti vastaan Brasiliassa ja tulostan materiaalin useamman palstan PDF-tiedostoon, joka sopii tulostettavaksi tabloidiksi. Koulu Sao Paolossa etsii paikallisen painotalon, painaa kirjaa lehtimuodossa 1500 kappaletta ja jakaa ne ilmaiseksi kouluissa - tämä maksaa yhtä paljon kuin 30 painetun kirjan painaminen tai ostaminen, joten tunnen oloni hyväksi koulujen saavuttamien säästöjen vuoksi.

SIIRRETTÄVYYS

Minut kutsutaan fasilitoimaan viljelytekniikoita käsittelevää kirjapyrähdyistä syrjäisellä alueella. Tapahtumapaikka on maatala, jossa ei ole nettiyhteyksiä. Tiedän hieman verkkopalveluiden asentamisesta, joten lataan ja asennan Bookin omalle kannettavalle tietokoneelleni. Kirjapyrähdyksessä kytkemme neljä kannettavaa tietokonetta koneellani pyörivään Bookin paikalliseen versioon. Kirjoitamme kirjan viidessä päivässä. Tulostamme kirjan muotoiltuun PDF-tiedostoon kannettavalla koneellani ja jakelemme sen paikallisesti koulutusmateriaaleina. Myöhemmin lataan lähdekoodin palvelimella pyörivään Bookiin, jotta muut pääsevät lukemaan ja käyttämään sisältöä tarpeidensa mukaisesti.

ORGANISAATIOIDEN DOKUMENTAATIO

Organisaatiosi tahtoo tarkastaa ja päivittää dokumentaationsa. Olemme päättäneet käyttää Bookia sisällön parantamiseen ja päivittämiseen yhteistyössä. Tietokonegurumme on asentanut Bookin palvelimellemme, jotta kirjoittajat voivat kirjautua ja päivittää dokumentaatiota milta tahansa koneelta. Käytämme versiointiominaisuutta pitääksemme kirjaa dokumentaation versioista, sillä dokumenttimme kasvavat ja kehittyvät ajan kuluessa. Kun lopulliset versiot on hyväksytty, ne "julkaistaan" ruudulta luettavina PDF-tiedostoina ja kirjoiksi muovattuina PDF-tiedostoina. Kirjaksi muotoiltu PDF tulostetaan virallista dokumentaatiotamme varten, kun taas ruudulla luettavan PDF-tiedoston pariin työntekijämme pääsevät helposti.

Aloittaminen

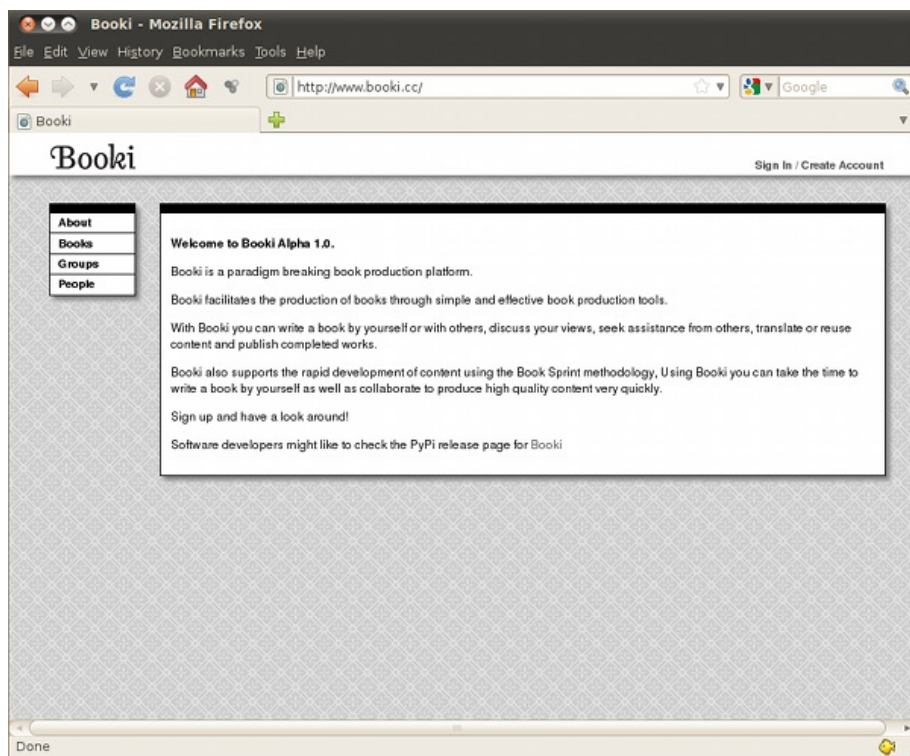
3. Pääsy Bookiin
4. Tilin luominen
5. Asetukseni
6. Kirjan luominen

3. PÄÄSY BOOKIIN

Bookia voi käyttää useammalla eri tavalla:

On kenen tahansa käytettävissä oleva Booki. Tämä verkkosivu tarjoaa tilaa monille ryhmille ja kirjoille ja löytyy osoitteesta: <http://www.booki.cc>

Organisaatiosi voi myös asentaa Bookin omalle palvelimelleen. Tässä tapauksessa pääsy tapahtuisi organisaatiosi tarjoaman URLin kautta. Bookin version 1.0 oletusarvoinen ulkoasu näyttää seuraavalta (muistathan, että Bookin ulkoasua voi muokata, joten tämä ei välttämättä näytä samalta kuin sinun Booki-asennuksesi, jos olet muuttanut mallinteita).

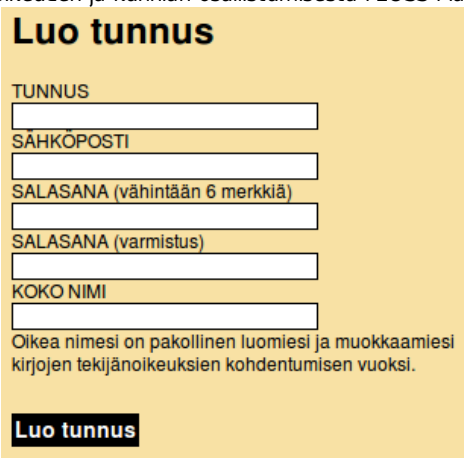
Kun olet saapunut kotisivulle, voit saavuttaa useimmat toiminnot hakemistosta, joka on ikkunan vasemmalla puolella.

4. TILIN LUOMINEN

Saavuttuasi Bookiin voit luoda käyttäjätunnuksen ennen kuin aloitat kirjojen luomisen ja muokkaamisen.

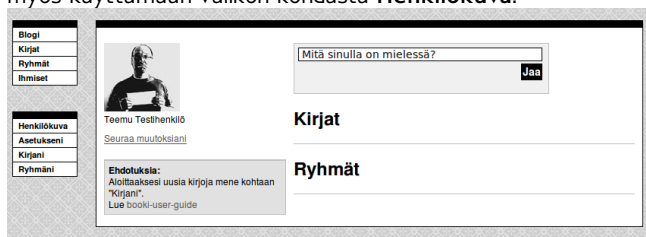
Tilin luominen on yksinkertaista:

1. Napsauta etusivun yläosassa olevaa tekstiä **Kirjautuhan sisään / Luo tunnus**.
[Kirjautuhan sisään / Luo tunnus](#)
2. Kohdassa **Luo tunnus** voit lisätä **TUNNUKSEN**, **SÄHKÖPOSTIN**, **SALASANAN** + **VARMISTUKSEN** ja lisäksi **KOKO NIMESI**. Nimeäsi tarvitaan rekisteröityessä, jotta saat GPL-lisenssin mukaisen tekijänoikeuden ja kunnian osallistumisesta FLOSS Manualsin tekemiseen

oppaan tekijät -kohdassa.

3. Napsauta **Luo tunnus**.
4. Booki luo käyttäjätunnuksen ja siirtää sinut **Käyttäjäsivulle**. Käyttäjätunnustasi pääset myös käyttämään valikon kohdasta **Henkilökuva**.

UUDELLEENOHJAAMINEN BOOKIN ULKOPUOLELTA

Organisaatiot, jotka ovat luoneet ryhmän Bookissa, voivat ohjata sinut verkkosivultaan Bookin **Luo tunnus** -sivulle. Jos tämä linkki on asennettu oikein, sinut lisätään myös heidän ryhmäänsä automaattisesti luodessasi käyttäjätunnuksen.

5. ASETUKSENI

Kun olet luonut käyttäjätunnuksen, voit muokata joukkoa asetuksia muuttaaksesi sinusta Bookissa näkyviä tietoja ja auttamaan viestintää ryhmiesi jäsenten kanssa.

ASETUSSIVU

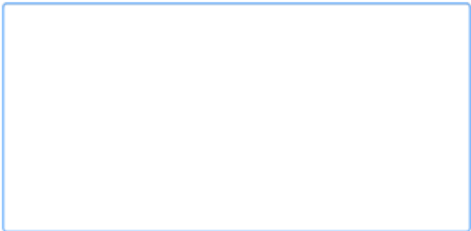
Nähdäksesi asetuksesi voit napsauttaa valikossa linkkiä **Asetukseni**. Kun saavut tälle sivulle ensimmäistä kertaa, näet oletuskuvan vasemmassa ylänurkassa sekä sähköpostisi ja nimesi, jotka kirjoitit luodessasi käyttäjätunnustasi.

Asetukset

Sähköposti:

Koko nimi:

Kuvaus sinusta:

Kuva:

Tallenna henkilökuva

Paneelin oikealla puolella voit muokata sähköpostiosoitettasi ja nimeäsi, jos kirjoitit ne väärin tai jos ne muuttuvat tulevaisuudessa.

Nimesi alla on tekstilaatikko, johon voit kirjoittaa itsestäsi, ja sivun alaosasta voit valita tietokoneeltasi kuvan ladattavaksi Bookin profiilisivullesi.

Kun olet tehnyt tahtomasi muutokset, voit napsauttaa linkkiä **Tallenna henkilökuva** tallentaaksesi muutoksesi.

PROFIILISIVU

Viimeisen muutettavan käyttäjäasetuksen löydät sivulta **Henkilökuva**, johon päästään valikosta. Kun sivu on ladattu, näet oikeassa ylänurkassa tekstilaatikon, joka kysyy **Mitä sinulla on mielessä?** Voit napsauttaa tätä laatikkoa, kirjoittaa kommentin siitä mitä ajattelet ja napsauttaa **Jaa**-nappia tallentaaksesi kommentin. Tämä näkyy nyt nimesi alla profiilisivullasi. Se näkyy myös kuvakkeesi alla, kun muokkaat kirjan lukua.

6. KIRJAN LUOMINEN

Jos olet jo luonut käyttäjätilin voit luoda kirjan kahdella erilaisella tavalla.

Kun olet luonut käyttäjätilin voit luoda kirjan Kirjani -sivultasi. Kirjoitat vain kirjan nimen nimikenttään ja valitset tahtomasi lisenssin pudotusvalikosta.

1. Napsauta valikon linkkiä **Kirjani**.
2. Kohdassa **Luo uusi kirja** voit kirjoittaa kirjallasi nimen ja valita lisenssin kirjalle pudotusvalikosta. Lisätetoa lisensseistä ja niiden käytöstä löydät luvusta Lisenssit.

Kirjani

Luo uusi kirja

Nimeke:

Lisenssi: CC-BY-SA ▼

Luo

3. Kun olet painanut Luo, kirja luodaan ja listataan sivullasi **Kirjani** ja kohdan **Kirjat** alla käyttäjäisivullasi. Uudessa kirjassa ei aluksi ole lukuja, osia eikä sisältöä.

Kirjojen muokkaaminen

7. Lukujen luominen

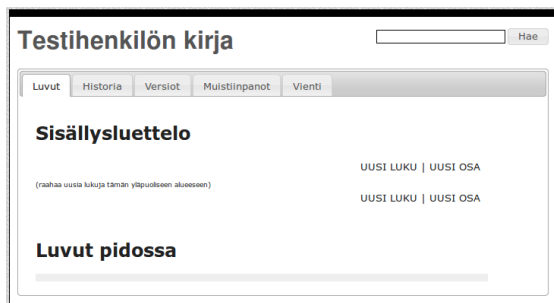
8. Luvun muokkaaminen

9. Sisällysluettelo

10. Kuvien lisääminen

7. LUKUJEN LUOMINEN

Kun uusi kirja on luotu, napsauta linkkiä **muokkaa** kirjan otsikon vieressä **käyttäjäsivullasi**, jolloin kirjan **Muokkaus**-sivu aukeaa.

Luvut -palkin sisällä sivu jaetaan kahteen alueeseen, ylempi alue on **Sisällysluettelo** ja alempi alue on **Luvut pidossa**. Kohdassa **Luvut pidossa** olevat luvut eivät ole näkyvillä kirjasi **Lue** -sivulla ja niitä ei oteta mukaan julkaistessasi kirjasi (luodessasi kirjaksi tai verkkoon muotoillun PDF-tiedoston tai epub-tiedoston).

LUVUN LUOMINEN

1. Palkissa **Luvut** voit napsauttaa **UUSI LUKU** -linkkiä kohdan **Sisällysluettelo** alla.
2. Ikkuna **Uusi luku** aukeaa, kirjoita uuden lukusi nimi ja napsauta **Luo luku**.

8. LUVUN MUOKKAAMINEN

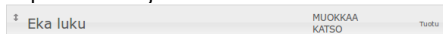
Kun olet luonut lukuja, voit lisätä niihin sisältöä (tekstiä ja kuvia). Näin luultavasti käytät suurimman osan ajastasi Bookissa: kirjoittaen materiaalia, oikolukien, muokaten ja päivittäen lukuja, lisäten ja järjestäen kuvia.

EDITORIN KÄYTTÖ

1. Varmista, että sisällysluettelo on näkyvillä napsauttamalla **Luvut**-välilehteä.

2. Napsauta sen jälkeen **MUOKKAA**-linkkiä muokkaamasi luvun vieressä.

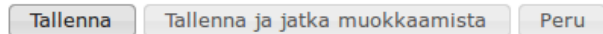

3. **Lukujen muokkaus** aukeaa näyttäen kaiken jo lisätyn sisällön.
4. Kirjoita!

TYÖN TALLENTAMINEN

Aivan kuin kaikissa muissakin ohjelmissa, joudut tallentamaan työsi säännöllisesti, jotta tuntikausien työ ei mene hukkaan tietokoneen patterin loppumisen tai vastaavan ongelman vuoksi.

Bookissa on kolme työn tallentamiseen liittyvää nappia, jotka sijoittuvat **Lukujen muokkaus** -sivun yläosaan. **Ne ovat Tallenna, Tallenna ja jatka muokkaamista ja Peru.**

Tallenna: napin napsauttaminen tallentaa muutokset lukuun, mutta sulkee myös editorin ja palauttaa sinut kirjan sisällysluetteloon.

Tallenna ja jatka muokkaamista: nappula on erittäin käyttökelpoinen, se tallentaa muutoksesi ja jättää editorin auki, jotta voit jatkaa muutosten tekemistä lukuun. Tätä nappia pitää käyttää säännöllisesti, jotta et menetä lukuun tekemiäsi muutoksia.

Peru: nappia kannattaa käyttää ainoastaan silloin, kun et tahdo tallentaa lukuun tekemiäsi muutoksia.

9. SISÄLLYSLUETTELO

Kun muutamia lukuja on luotu ja kirjoitettu, on aika laittaa sisällysluettelo järjestykseen.

OSIEN LISÄÄMINEN SISÄLLYSLUETTELOON

Tahdot ehkä luoda kirjaan erillisiä osia, joihin voit järjestää luvut.

Sisällysluettelo

UUSI LUKU UUSI OSA		
‡ Eka luku	MUOKKAA KATSO	Tuotu
‡ Toka luku	MUOKKAA KATSO	Tuotu

(raahaa uusia lukuja tämän yläpuoleen alueeseen)

UUSI LUKU | UUSI OSA

Luvut pidossa

Lisätäksesi kirjaan osia joudut ensin navigoimaan sen muokkaussivulle, joko **Henkilökuva**-sivultasi tai käyttämällä linkkiä **Kirjani**-valikossa. Voit myös työskennellä jonkun muun luoman kirjan parissa.

- 1. Editointisivulla voit napsauttaa **UUSI OSA** sisällysluettelon ylä- tai alaosassa.
- 2. Ikkuna **Uusi osa** avautuu, voit kirjoittaa uuden osan nimen ja napsauttaa **Luo osa**.
- 3. Uusi osa luodaan ja sijoitetaan viimeiseksi sisällysluettelossa.

SISÄLLYSLUETTELOON JÄRJESTELY

Luvut pidossa

Kirjan luvut -välilehdessä sivu on jaettu kahteen alueeseen, ylempi alue on **Sisällysluettelo** ja alempi alue on **Luvut pidossa**. Kun luku on ensin luotu se laitetaan automaattisesti **Sisällysluettelon** loppuun ja se pysyy siellä, kunnes siirrät sen oikealle paikalleen. Mikä tahansa luku kohdassa **Luvut pidossa** ei ole näkyvillä kirjojesi lukusivulla eikä ole mukana julkaistussa kirjassa (esimerkiksi luotaessa kirjaksi tai pdf-tiedostoksi muotoiltu pdf tai epub -tiedosto).

Kirjan osien ja lukujen uudelleenjärjestely

Jos kirjan osia täytyy järjestellä uudelleen, napsauta ja pidä hiiren nappi pohjassa kirjan osaa kuvaavan palkin kohdalla ja vedä kirjan osa sen oikeaan paikkaan. Jos tahdot poistaa kirjan osan, vedä se kohtaan **Luvut pidossa**.

Kun kirjan osat on järjestelty, voit käyttää samaa tekniikkaa vetääksesi lukuja sisällysluettelon oikeaan kohtaan. Jos on lukuja, joista et ole vielä varma tai joihin tahdot tehdä merkittäviä muutoksia, voit vetää ne **Luvut pidossa** -kohtaan, jotta ne eivät ilmesty sisällysluetteloon kirjasi lukuversiossa.

Lukujen ja kirjan osien poistaminen

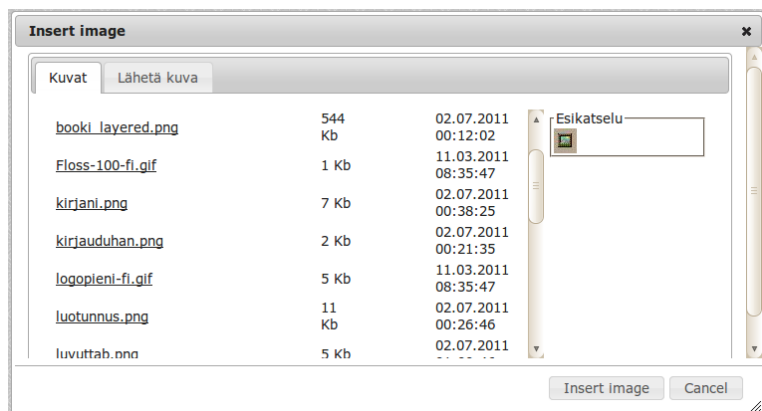
Poistaaksesi kirjan osan, käytä edellä mainittua menetelmää siirtääksesi sen kohtaan **Luvut pidossa**, jossa se poistetaan.

Nykyisellään lukuja ei voida poistaa Bookista, mutta niiden näkyvyys voidaan poistaa kirjan lukusivulta vetämällä ne jäädetyttyihin lukuihin.

10. KUVIEN LISÄÄMINEN

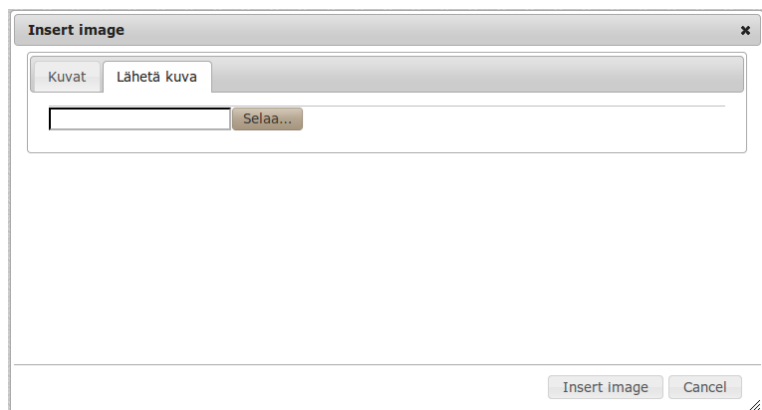
Kun tahdot lisätä kuvia, mene muokkaamaan lukua, johon tahdot lisätä kuvia, laita kursorisi oikeaan paikkaan ja napsauta .

Kuvan lisäämisikkuna avautuu, näet kaksi välilehteä, **Kuvat** ja **Lataa kuvat** -välilehdet.

Kuvat-välilehti: listaa kaikki kirjaasi ladatut kuvat. Napsauta kuvan nimeä listassa ja näet esikatselun kuvastasi oikealla olevassa paneelissa. Jos tahdot lisätä tämän kuvan lukuusi, paina **Lisää kuva**.

Lähetä kuva -välilehti: jos kuva, jonka tahdot lisätä, ei ole näkyvässä **Kuvat**-välilehdessä, se pitää ladata Bookiin, jolloin voit käyttää **Lähetä kuva** -välilehteä.

Voit painaa **Lähetä kuva** -nappia, joka avaa tavallisen järjestelmäsi tiedostoselaimen. Etsi kuva, jota tahdot käyttää, ja napsauta OK tai Avaa, jolloin pääset takaisin **Lähetä kuva** -välilehteen. Kun olet palannut, näet kuvatiedoston sijainnin alla kaksi eri valintaa. Ensimmäinen valinta on **Oikeuksien hallitsija** - tähän kirjoitat tekijänoikeuksien omistajan. Toinen on **Lisenssi** - tässä voit käyttää pudotusvalikkoa valitaksesi lisenssin kuvalle. (Huomaa: Bookiin voi ladata vain vapaan lisenssin alla olevaa sisältöä.)

Lisenssin alla on toinen **Selaa** -nappi, tämän painaminen antaa sinun ladata toisen kuvan. Aina kun valitset uuden kuvan ladattavaksi, uusi **Selaa** -nappi ilmestyy ikkunan alaosaan, jolloin voit lisätä latauslistaan uuden tiedoston.

Kun sinulla on kaikki kuvat valmiina ladattavaksi (edellisessä esimerkissä 2 kuvaa on valittu ladattavaksi), napsauta **Lataa**-nappia. Booki lataa ne tietokoneeltasi ja lisää ne kirjasi käytettävissä oleviin kuviin. Voit nyt lisätä tahtomasi kuvan lukuusi **Kuvat**-välilehdessä valitsemalla sen listasta ja napsauttamalla **Lisää kuva**.

Muiden kanssa työskentely

11. Ryhmän luominen

12. Ryhmään liittyminen

13. Kirjan lisääminen ryhmään

14. Viestintä

11. RYHMÄN LUOMINEN

Voit perustaa oman ryhmän, mikäli mikään olemassaolevista ryhmistä ei sovi tarkoituksiisi.

1. Napsauta valikossa linkkiä **Ryhmäni**. Kun sivu latautuu, näet että sivun alaosassa on otsikko **Luo uusi ryhmä**.
2. Tekstilaatikkoon **Ryhmän nimi** voit kirjoittaa ryhmäsi nimen. Laatikkoon **Mistä tässä ryhmässä on kyse** tulee lyhyt esittely ryhmästäsi. Varmista, että olet kirjoittanut kaiken oikein, sillä nykyisellään Booki ei anna sinun muuttaa asetuksia ryhmän luomisen jälkeen.
3. Napsauta lopuksi nappia **Luo uusi ryhmä** sivun alaosassa. Uusi ryhmäsi lisätään sivulle **Ryhmäni** ja voit napsauttaa sitä päästäksesi ryhmän sivulle.

Luo uusi ryhmä

Ryhmän nimi:

Mistä tässä ryhmässä on kyse:

Luo uusi ryhmä

KÄYTTÖTAPAUS

Olet ala-asteen opettaja ja tahdot oppilaidesi tekävän yhdessä kirjan, joka kuvaa heidän tutkimuksensa tuloksia. Toivot, että lopullista kirjaa voisi käyttää opetusmateriaalina tuleville luokille. Varmistaaksesi, että ainoastaan luokkalaiset ovat kirjan muokkaajia, päätät luoda ryhmän, jota luokka käyttää projektiin.

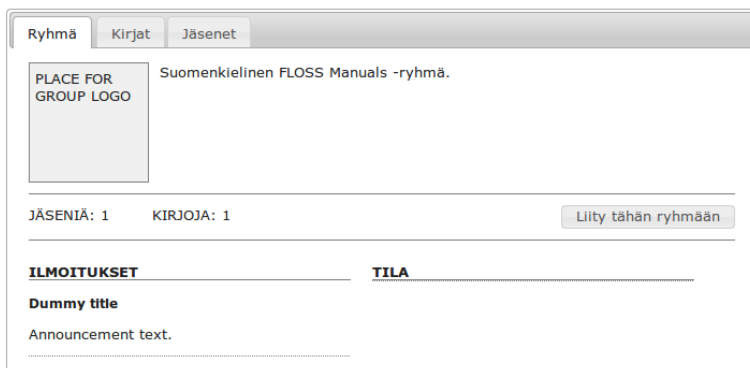
Kirjautut Bookiin ja napsautat linkkiä **Ryhmäni**. Kirjoitat kohtaan **Ryhmän nimi** "Neljännen luokan luokkaprojekti" ja kohtaan **Mistä tässä ryhmässä on kyse** tekstin "Koulun neljännen luokan oppilaiden kouluprojekti". Napsautettuasi **Luo uusi ryhmä** näet, että ryhmä on nyt lisätty ryhmälistasi. Napsauta lopulta ryhmän nimeä "Neljännen luokan luokkaprojekti" ja pääset ryhmän sivulle.

12. RYHMÄÄN LIITTYMINEN

Liittyttyäsi Bookiin tahdot ehkä luoda kirjan, joka listataan nimesi alla. Bookissa voidaan kuitenkin ryhmitellä yhteen kirjat, joilla on yhteinen teema tai aihepiiri.

RYHMÄÄN LIITTYMINEN

1. Napsauta valikossa linkkiä **Ryhmät**.
2. Valitse listasta **Ryhmät** ryhmä, johon tahdot liittyä, ja napsauta sitä.
3. Ryhmän sivulla voit painaa nappia **Liity tähän ryhmään**.
4. Sinut lisätään ryhmään ja näet nimesi kohdassa **Jäsenet**.

Ryhmä Kirjat Jäsenet

PLACE FOR GROUP LOGO Suomenkielinen FLOSS Manuals -ryhmä.

JÄSENIÄ: 1 KIRJOJA: 1 Liity tähän ryhmään

ILMOITUKSET **TILA**

Dummy title

Announcement text.

Ryhmällä on myös kyky luoda hyperlinkki käyttäjätunnuksen lisäämiseen, joten joku voidaan automaattisesti lisätä ryhmään, kun hän liittyy Bookiin. Jos esimerkiksi FLOSS Manuals lisää seuraavan linkin rekisteröintisivulleen, se ohjaa uuden jäsenen Bookin rekisteröintisivulle. Sivun alaosassa on viesti, joka ilmoittaa uudelle jäsenelle, että hänet lisätään automaattisesti FLOSS Manuals -ryhmään, kun hän luo käyttäjätunnuksen.

KUINKA VOIT POISTAA ITSESI RYHMÄSTÄ

Joskus tahdot ehkä poistaa itsesi ryhmästä.

1. Mene Bookin kotisivulle ja napsauta sen ryhmän linkkiä, josta tahdot poistaa itsesi. Voit myös löytää ryhmän profiilisivultasi, se näkyy listassa **Ryhmät**.
2. Ryhmäsivulla voit napsauttaa linkkiä **Jätä tämä ryhmä**. Sinut poistetaan ryhmästä ja nimesi katoaa **Jäsenet** -listasta.

13. KIRJAN LISÄÄMINEN RYHMÄÄN

Kun olet luonut tai tuonut kirjan Bookiin, se on kirjalistassa käyttäjäsiivullasi. Ryhmän jäsenenä tahdot uuden kirjasi olevan myös ryhmän kirjalistassa.

HUOMAA - Kirja voi kuulua vain yhteen ryhmään kerrallaan.

Lisätäksesi luomasi tai tuomasi kirjan ryhmään:

1. Profiilisivullasi voit napsauttaa linkkiä ryhmään, johon tahdot lisätä kirjasi. Voit käyttää myös linkkiä **Ryhmät** tai **Ryhmäni** Bookin kotisivulla päästäksesi ryhmien listaan, josta löydät linkin ryhmään, johon tahdot lisätä kirjasi.
2. Kun ryhmän sivu on latautunut, näet pudotuslistan, jossa on tuotujen tai luotujen kirjojen otsikot.
3. Napsauta listaa ja valitse kirja, jonka tahdot lisätä ryhmään.
4. Napsauta nyt linkkiä **Lisää tämä kirja ryhmään**. Kirjasi ilmestyy nyt Kirjat-listaan Ryhmä-sivulla.

RyhmäKirjatJäsenetAsetukset

Kirjat

- [Testihenkilön kirja](#) (remove)

testihenkilön-kirja

LISÄÄ TÄMÄ KIRJA RYHMÄÄN

KIRJAN POISTAMINEN KIRJALISTASTA

Jos tahdot poistaa kirjan ryhmästä, voit napsauttaa kirjalistassa kirjasi vieressä olevaa **Poista** -linkkiä. Napsauta linkkiä ja kirjasi katoaa listasta.

14. VIESTINTÄ

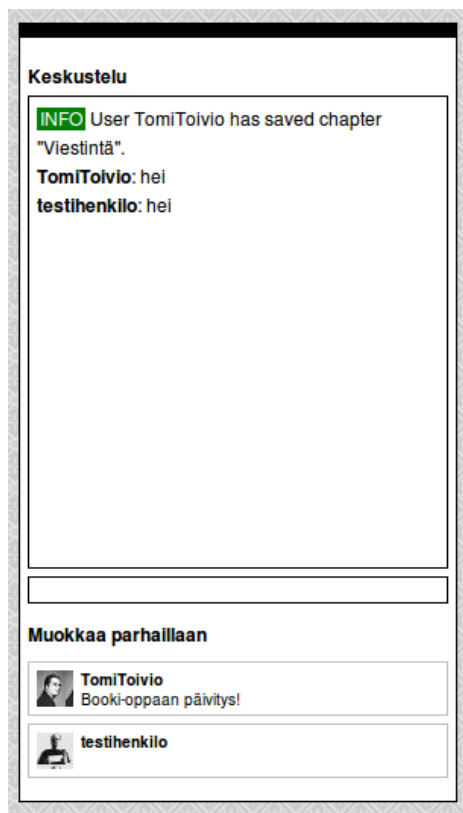
Kun kirjan parissa tehdään yhteistyötä, viestintä on olennainen osa prosessia. Viestintää tarvitaan vaikka kyseessä olisi kirjapyrähdys tai hitaampi kirjoittamisprojekti, ovatpa kirjoittajat samassa tilassa tai tekevät yhteistyötä verkossa. Nämä tilanteet vaativat erilaisia viestintätapoja ja näiden yhdistäminen yhteen järjestelmään on aihe, jota FLOSS Manuals on tutkinut käytännössä. Booki yhdistää parhaat oppimamme viestintätavat. Bookiin kuuluu työkaluja, kuten ilmoitukset siitä, kuka muokkaa mitään tiedostoa, reaaliaikainen keskustelu (IRC:n avulla), järjestelmätason ilmoitukset, lukujen tilailmaisimet, kirjan valmistumisen mittarit, työnkulkutyökalut ja reaaliaikainen käyttäjien tilalista.

REAALIAIKAiset MUOKKAUSILMOITUKSET

Kun olet napsauttanut muokkauslinkkiä luvun kohdalla ja joku muu tulee kirjan muokkausruutuun, sinun nimesi korvaa **Muokkaa**-linkin kirjan sisällysluettelossa. Tämä huomautus tapahtuu reaaliajassa, ja jos katsot yleisnäkymää jonkun painaessa jonkun luvun muokkauslinkkiä, näet muokkauslinkin muuttuvan kyseisen käyttäjän käyttäjätunnukseksi.

REAALIAIKAINEN KESKUSTELU

Tullessasi kirjan muokkausruudulle näet kirjan keskustelulaatikon. Keskustelulaatikko on näkyvillä sen aikaa kun muokkaat kirjaa, riippumatta siitä minkä luvun parissa työskentelet. Kaikki muut kirjan muokkaajat näkevät myös keskustelulaatikon ja voit keskustella heidän kanssaan kirjoittamalla suoraan tekstikenttään keskustelulaatikon alla. Tämä ominaisuus on hyödyllinen kirjapyrähdyksen etäosallistujien kanssa viestittäessä sekä aina kun useammat kirjoittajat työskentelevät kirjan parissa samaan aikaan.

Muutakin tietoa voidaan viestittää keskustelulaatikon avulla. Kun kirjoittaja saapuu kirjan muokkauruutuun, teksti **Liittynyt** ilmestyy heidän nimensä yhteydessä keskustelulaatikkoon. Joten kuka tahansa kirjaa jo muokkaava voi nähdä, että joku muukin on saapunut muokkaustilaan, jolloin he voivat aloittaa viestinnän.

REAALIAIKAINEN KÄYTTÄJIEN TILALISTAUS

Keskustelulaatikon alla on lista kirjan parissa tällä hetkellä työskentelevistä käyttäjistä. Tämän listan lisäominaisuus on se, että se ei näytä ainoastaan käyttäjänimiä, vaan myös "mitä ajattelen" -tekstin, joka otetaan profiilisivultasi. Tämä lausunto auttaa kommunikoimaan suunnitelmasi muille (esimerkiksi "Korjaan johdantoluvun muotoilua") tai välittämään tunteitasi ("Minulla on paha päivä, en tahdo puhua...").

SYSTEEMITASON ILMOITUKSET

Systeemitason ilmoituksia luodaan, kun seuraavia toimenpiteitä suoritetaan:

- Kun käyttäjä tallentaa luvun
- Kun käyttäjä luo uuden luvun
- Kun käyttäjä nimeää luvun uudelleen
- Kun käyttäjä muuttaa luvun tilaa
- Kun käyttäjä luo uuden osan kirjaan
- Kun kirja julkaistaan
- Kun käyttäjä tallentaa kirjan muistiinpanot

Booki luo ja näyttää viestit kahdella tavalla: keskustelulaatikossa ja käyttäen muokkaussivun historiavälilehteä.

KESKUSTELULAATIKKO

Kun joku edellisistä toiminnoista suoritetaan keskustelulaatikko näyttää **INFO**-merkin ja lyhyen kuvauksen tapahtuneesta toiminnosta. Tämä ilmoitus on erittäin hyödyllinen kirjapyrähdyksessä, jossa monet osallistujat tekevät yhteistyötä kirjan parissa samaan aikaan. Jokainen osallistuja pidetään ajan tasalla muiden edistyksestä ja he voivat välittömästi vastata kaikkiin ilmoituksiin keskustelulaatikossa.

HISTORIA-VÄLILEHTI

Historia-välilehti on **Luvut-välilehden** vieressä **Muokkaussivulla**. Historia-välilehden napsauttaminen lataa listan kaikista muokkauksista, joita kirjaan on tehty. (Huomaa: kypsän kirjan tapauksessa listan lataaminen voi kestää kauan, sillä muutoksia on tehty paljon). Aina kun yksi edellisistä toiminnoista tehdään, uusi kohta lisätään **Historia-välilehteen**.

toimi	käyttäjä	aika
Tallenna Viestintä	TomiToivio	02.07.2011 18:07:03
Tallenna Viestintä	TomiToivio	02.07.2011 17:54:25
Tallenna Kirjan lisääminen ryhmään	TomiToivio	02.07.2011 17:53:47
Lähetys Lähetetty ryhmänkirjat.png	TomiToivio	02.07.2011 17:53:24

Historia-välilehti on jaettu kolmeen sarakkeeseen: **toimi**, **käyttäjä** ja **aika**. **Toimi**-sarake listaa tapahtumatyyppin ja tarvittaessa siinä on lisätietoja tapahtumasta. Jos tapahtuma oli esimerkiksi **luo** tai **tallenna**, kohdassa on luodun tai tallennetun luvun nimi. **Käyttäjä**-sarake listaa Bookin käyttäjän, joka on tehnyt toiminnon. Toiminnon päivämäärä ja aika tallennetaan sarakkeeseen **aika**.

Nähdäkseen enemmän yksityiskohtia käyttäjä voi napsauttaa alleviivattua luvun nimeä toimintosarakkeessa, joka lataa historiasivun kyseiselle luvulle.

Jos luvun muokkaus on ollut hyvin pieni, esimerkiksi kirjoitusvirheen korjaus, tekijä voi estää sen näkymisen historiasivuilla. Tämä tehdään käyttämällä **Pieni muutos, älä ilmoita**-laatikko luvun muokkauspaneelin alaosassa. Ruudun rastiminen estää historiamerkinnän luomisen lukua tallennettaessa.

Kirjoittaja voi myös lisätä historiaan kommentteja käyttäen kolmea tekstilaatikkoo **Pieni muutos, älä ilmoita** -ruudun alla. Ensimmäinen laatikko on **yleinen kommenttilaatikko**, jonka alla on **Tekijä** -tekstilaatikko, johon kirjoittaja voi kirjoittaa nimensä. Viimeinen tekstilaatikko on **Kirjoittajan kommentti** -laatikko, johon kirjoittaja voi kirjoittaa vielä yhden muistiinpanon. Näihin laatikoihin kirjoitetut kommentit lisätään historiaan kun luku tallennetaan.

LUVUN HISTORIA

Historiavälilehdestä näet kirjan muutokset, mutta sen avulla voit nähdä myös yksittäisten lukujen muutokset. Luvun nimen napsauttaminen toimitusarakeessa vie sinut luvun historia - sivulle. Tässä näet kaikki lukuun tehdyt muutokset sen luomisesta uusimpaan muutokseen asti. Luvun historia listaa versionumeron, jossa uusin versio on ylimpänä, se sisältää myös version tehneen käyttäjän, muutoksen tallentamisen kellonajan ja päivämäärän, sekä kirjoittajan yleiskommenttilaatikkoon kirjoittamat kommentit.

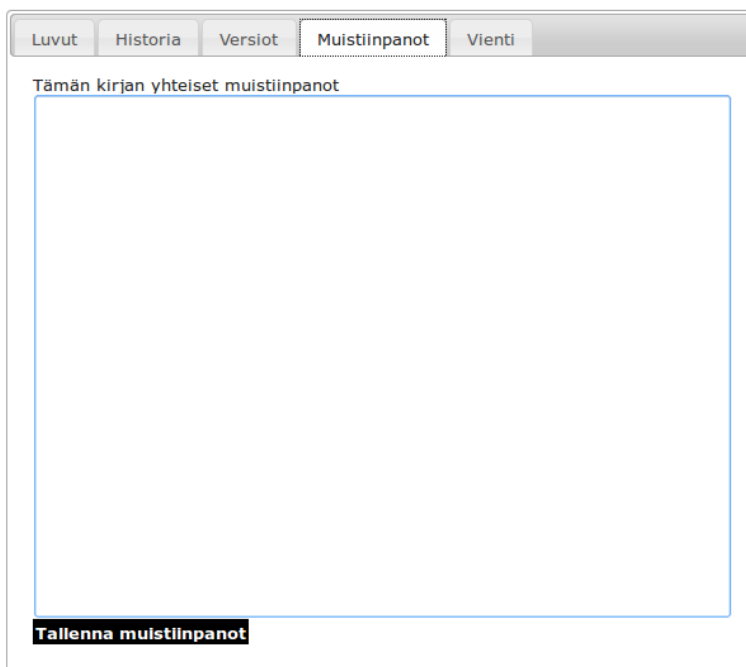
Vertaa-sarakeessa voit vertailla eroja kahden version välillä. Valitse vasemmalla oleva radionappi yhdestä versiosta ja oikealla oleva radionappi toisesta versiosta ja napsauta **Vertaa revisioita** -nappia nähdäksesi erot kahden luvun välillä.

vertaa	revisio	käyttäjä	aika	kommentti
☐	3	TomiToivio	02.07.2011 17:47:10	
☐	2	TomiToivio	02.07.2011 17:47:08	

Historia-välilehden tiedot voivat olla erittäin hyödyllisiä työskenneltäessä kirjan parissa pitkillä aikaväleillä, jolloin kirjoittajat eivät usein ole kirjautuneina Bookiin samaan aikaan. Se voi näyttää mitä muokkauksia muut kirjoittajat ovat tehneet edellisen kirjautumisen jälkeen, mikä auttaa näkemään kirjan tilanteen ja päättämään mitä kirjalle tarvitsee tehdä. Tämä on erityisen hyödyllistä, jos kirjoittaja on lisännyt kommentteja, jotka kuvailevat tehtyä muutosta. Näin on helppoa nähdä millaista lisätyötä tarvitaan luvun viimeistelemiseen.

KIRJAN MUISTIINPANOT

Kirjan muistiinpanoissa kirjoittajat voivat lisätä kommentteja ja keskustella kirjasta kokonaisuutena. Mitä tahansa voidaan lisätä kirjan kommentteihin, esimerkiksi ehdotus kirjan rakenteeksi tai luonnos sen sisällöstä, kommentteja kirjan nopeasti huomiota vaativista osista ja jopa ehdotuksia kirjan omaksumasta tyylistä. Kirjan muistiinpanoihin päästään **Muistiinpanot**-välilehdestä kirjan muokkaussivulta.

Muistiinpanosivulla on vapaa tekstikenttä, johon voit kirjoittaa niin paljon tai vähän kuin tahdot. Kun olet lisännyt muistiinpanosi, napsauta **Tallenna muistiinpanot** -nappia **Muistiinpanot**-välilehdessä tallentaaksesi muutoksesi. Keskustelulaatikkoon ilmestyy viesti, jossa kerrotaan muistiinpanojen tallentamisesta.

KÄYTTÖTAPAUKSET

Kirjaudut Bookiin tehdäkseksi lisäyksiä kirjaasi "Köynnöskasvien kasvattaminen", kun lataat muokkaussivusi, huomaat että toinen Luomuviljelyryhmän jäsen muokkaa jo lukua **Karsinta**, sillä hänen nimensä näkyy muokkausnappulan sijasta sisällysluettelon kohdassa **Karsinta**. Käytät keskustelulaatikkoon tervehtiäksesi toista kirjoittajaa ja keskustelehte kirjan rakenteesta ennen kuin aloitat omat muokkauksesi.

Kun kirjoitat, näet yhtäkkiä **INFO**-kuvakkeen ilmestyvän keskustelulaatikkoon. Siinä sanotaan toisen kirjoittajan tallentaneen luvun **Karsinta**. Pari minuuttia myöhemmin hänen nimensä katoaa muokkaa parhaillaan -paneelist keskustelulaatikon alla. Tämä tuo mieleesi joitain ideoita, jotka ilmaantuivat keskustellessanne kirjasta aikaisemmin. Ajattelet että ideoistasi voisi kertoa kaikille kirjan "Köynnöskasvien kasvattaminen" tekijöille, joten tallennat työsi ja painat **Muistiinpanot**-välilehteä. **Muistiinpanot**-välilehdessä kirjoitat pari lausetta, jotka kuvailevat ehdotusta kirjan uudeksi rakenteeksi. Nyt kuka tahansa kirjoittaja voi painaa **Muistiinpanot**-välilehteä nähdäkseen ehdotuksesi ja tehdä omia muistiinpanojaan ja lisäyksiään.

Kun olet lopettanut muistiinpanojen kirjoittamisen, päätät että tahdot vertailla toisen kirjoittajan tekemiä muutoksia **Karsiminen**-luvun vanhempaan versioon. Napsautat **Historia**-välilehteä. Historialistan huipulla ovat **Karsiminen**-lukuun tehdyt muutokset. Napsautat luvun nimeä ja historialista latautuu. Näet kaikki luvun tallennetut versiot. Vertaillaksesi eroja kahden uusimman version välillä napsautat vasenta radionappia uusimman version kohdalla ja oikeaa radionappia listassa alempana olevan version kohdalla, jonka jälkeen napsautat **Vertaile revisioita**. Versiolista näytetään merkinnöillä, jotka näyttävät edellisessä muokkauksessa tehdyt muutokset.

Kehittynyt käyttö

15. Kirjan tuominen

16. Vieminen

15. KIRJAN TUOMINEN

Kirjoja voidaan tuoda monesta eri lähteestä, joita ovat esimerkiksi **Archive.org**, **WikiBooks**, **FLOSS Manuals** ja **epub**-tiedostot. Tässä luvussa käymme läpi jokaisen näistä mahdollisuuksista.

***Huomio:** Kun teksti tuodaan Bookiin, ei lähdetiedostossa välttämättä ole asiakirjan rakennetta. Tämä riippuu tiedoston formaatista ja alustasta, josta dokumentti tuodaan. Tämän vuoksi koko teksti on yhdessä suuressa luvussa, joka pitää jakaa lukuihin ja kirjan osiin Bookissa.*

***Huomio:** Jos tahdot luoda kirjan jo käytössä olevalla kirjan nimellä, Booki lisää merkit "-1" kirjan nimeen, mikäli tämäkin kirjan nimi on jo olemassa, se yrittää lisätä kirjan nimeen "-2"... "-3"... ja niin edelleen, kunnes se löytää kirjan nimen, jota ei ole vielä luotu.*

ARCHIVE.ORG

Internet Archive (<http://www.archive.org>) on voittoa tuottamaton digitaalinen kirjasto, joka varastoi digitoituja kokoelmia verkkosivuista, musiikista, liikkuvista kuvista, ohjelmista ja kirjoista. Sen tavoitteena on "universaali pääsy kaiken tiedon pariin". Se pyrkii tarjoamaan pysyvän pääsyn digitaalisten historiallisten kokoelmien pariin tutkijoille, historioitsijoille, oppineille, erityistarpeita omaaville ihmisille ja suurelle yleisölle.

Tuo kirja

Valitse tuontityyppi ▾

Luo

Sivulla **Kirjani** voit valita kohdasta **Tuo kirjani** aukenevasta pudotusvalikosta vaihtoehdon **Tuo Archive.org -kirja**. Kirjoita **Archive.org ID** ja paina **Luo**. Archive id löytyy kohdasta **Identifier** Archive.orgin kirjasivun alaosassa olevasta kohdasta **Selected metadata**.

Teksti tuodaan nyt Archive.orgista käyttäen ohjelmaa **Espri** ja se muutetaan Booki-zip -tiedostoksi (tämä voi kestää jonkin aikaa). Kun prosessi on valmis, tuotu kirja lisätään kirjalistaan **Kirjani** -sivulla ja **Henkilökuva** -sivulla.

WIKIBOOKS

Wikibooks (<http://www.wikibooks.org>) on kokoelma avoimen sisällön kirjoja, jotka käsittelevät miltei mitä tahansa aihetta. Wikibooksia ylläpitää **Wikimedia Foundation** ja sen kirjoja voi muokata kuka tahansa.

Voit tuoda kirjoja Wikibooksista menemällä **Kirjani** -sivulle, valitsemalla **Tuo wikikirja** pudotusvalikosta **Valitse tuontityyppi**, sekä kirjoittamalla sen wikikirjan URL-osoitteen, jonka tahdot tuoda Bookiin. Esimerkiksi "http://fi.wikibooks.org/wiki/Kirjan_Nimi_Tulee_Tähän".

Teksti tuodaan taas kerran käyttäen ohjelmaa **Espri** ja muutetaan Booki-zip -tiedostoksi (tämä voi kestää jonkin aikaa). Kun prosessi on valmis tuotu kirja lisätään kirjalistaan **Kirjani** ja **Henkilökuva** -sivuillesi.

Huomaa:

- Varo kirjojen nimiä, joissa on kaksoispiste ":", sillä niitä käytetään usein sivuilla ryhmittelemään monta kirjaa yhteen ja tuonti epäonnistuu.

Seuraavat huomiot liittyvät bugeihin tuontiskriptin nykyisessä versiossa, ne korjataan myöhemmin, mutta eivät ole nyt kiireellisten listalla.

- Tällä hetkellä Wikibookseista tuotaessa luvut päätyvät aakkosjärjestykseen Bookissa, joten joudut järjestelemään ne uudelleen käsin tuonnin jälkeen.
- Linkit muihin lukuihin kirjan tekstissä osoittavat väärään URL-osoitteeseen, hyperlinkit joudutaan korjaamaan tai poistamaan käsin.
- Nykyisin lukujen otsikkojen generaattori lisää kirjan nimen jokaisen luvun otsikkoon, tämä voi näyttää hankalalta, mikäli kirjalla on hyvin pitkä otsikko, tämä täytyy myös korjata käsin tuonnin jälkeen.

EPUB -DOKUMENTTI

ePub on lyhenne sanoista Electronic Publication ja se on avoimen standardin mukainen e-kirjaformaatti, joka voi optimoida tekstin ulkoasun jokaiselle kirjan lukemiseen käytetylle laitteelle. ePub-dokumentteja voidaan lukea monilla erilaisilla laitteilla, kuten iPhone, iPad ja mikä tahansa tietokone, johon on asennettu ePub-lukuohjelma. Booki voi tuoda minkä tahansa ePub-formaatissa olevan dokumentin.

***Huomaa:** vaikka ePub on avoin formaatti, kaikki ePub-muodossa saatavilla olevat kirjat eivät ole julkaistu avoimella lisenssillä. Niinpä täytyy ePub-kirjaa tuotaessa pitää varmistaa, että kirja on julkaistu sallivalla tekijänoikeudella.*

- Project Gutenberg (<http://www.gutenberg.org/>) on hyvä paikka etsiä avoimella lisenssillä julkaistuja kirjoja ePub-formaatissa. Se on organisaatio, jonka tavoitteena on julkaista vapaasti saatavilla olevia kirjoja formaatissa, jota eri laitteiden ja ohjelmien käyttäjät voivat helposti lukea, käyttää, siteerata ja etsiä.

Tuodaksesi ePub-dokumentin joudut ensin etsimään ePub-kirjan URL-osoitteen ja kopioimaan sen. Tämän jälkeen voit mennä **Kirjani** -sivulle ja valita kohdan **Tuo epub** pudotusvalikosta **Valitse tuontityyppi**. Laita ePub-tiedoston URL tekstilaatikkoon ja napsauta **Luo** -nappia.

Teksti tuodaan nyt käyttäen ohjelmaa **Espri** ja muutetaan Booki-zip -tiedostoksi (tämä voi kestää jonkin aikaa). Kun prosessi on valmis, tuotu kirja lisätään kirjalistaan **Kirjani** ja **Henkilötiedot** -sivuilla.

KÄYTTÖTAPAUKSIA

Archive.org

Olet liittynyt luomupuutarhuriryhmään ja etsit valmiita tekstejä, joita voidaan käyttää lisäämään luomupuutarhuriryhmällä olevien kirjojen määrää. Etsiessäsi kirjoja Archive.orgista löydät puutarhanhoitoa käsittelevän kirjan vuodelta 1847, sen nimi on *"The Family Kitchen Gardener"* ja kirjoittaja *Robert Buist*. Kirja on niin vanha, että uskot sen edeltävän kaikkia moderneja kemiallisia menetelmiä, jolloin se sisältää luonnollisia luomuviljelymenetelmiä syötävien kasvien kasvattamiseen. Luettuasi kirjan nopeasti huomaat, että kirjan tekstiä voisi suomentaa, parannella ja päivittää 2000-lukua varten, joten se sopii hyvin Bookiin tuotavaksi.

1. Navigoit kirjan *The Family Kitchen Gardener* sivulle Archive.orgissa (<http://www.archive.org/details/RobertBuiststheFamilyKitchenGardener1847>);
2. Vierität sivua alaspäin alaosaan, jossa näet osan nimeltä **Selected metadata**.
3. Näet että Identifier on: *RobertBuiststheFamilyKitchenGardener1847*. Kopioit kohdan Identifier ja menet Bookissa sivulle **Kirjani**.
4. Kohdassa **Tuo kirja** voit valita kohdan **Tuo Archive.org** -kirja pudotusvalikosta **Valitse tuontityyppi** ja liittää tiedon Identifier tekstilaatikkoon ennen kuin painat nappia **Luo**.
5. Bookilta menee pari minuuttia tuoda kirja ja sen valmistuttua näet kirjan *The Family Kitchen Gardener* lisättynä kirjalistaan **Kirjani** -sivulla ja **Henkilötiedot** -sivulla.
6. Voit nyt napsauttaa sen otsikkoa kirjalistassa lukeaksesi sen.

ePub-dokumentti

Tuotuaasi kirjan *The Family Kitchen Gardener* olet tutkinut Project Gutenbergia (www.gutenberg.org) ja olet löytänyt kirjan M.G. Kainsin kirjan "*Culinary Herbs: Their Cultivation Harvesting Curing and Uses*". Se on julkaistu vuonna 1912 ja se sisältää paljon tietoa yrttien kasvattamisesta ja niiden käsittelystä, säilömisestä ja käytöstä, joten se tarjoaa loistavan perustan kirjalle orgaanisesti kasvatetuista yrteistä.

1. Ladattuasi Bookissa sivun **Kirjani**, avaat uuden välilehden tai ikkunan verkkoselaimessasi.
2. Uudessa välilehdessä tai ikkunassa voit navigoida kirjan *Culinary Herbs: Their Cultivation Harvesting Curing and Uses* kotisivulle (<http://www.gutenberg.org/ebooks/21414>).
3. Sivulla voit vierittää alas kohtaan **Download this ebook for free**. Tiedostolistassa näet kirjasta kaksi ePub-versiota, joista toisessa on kuvia ja toinen on pelkkää tekstiä.
4. Pohdit että turhien kuvien poistaminen jälkeinpäin on helpompaa kuin uusien kuvien lisääminen, päätät tuoda kuvallisen version. Napsautat oikealla hiiren napilla kohdassa **main site** linkkiä rivissä **EPUB with images** ja napsautat selaimen valintaa **copy link location**.
5. Menet takaisin välilehteen tai ikkunaan, jossa on sivu **Kirjani** ja valitset kohdan **Tuo epub** pudotusvalikosta **Valitse tuontityyppi** ja liimaat kopioidun linkin tekstilaatikkoon ennen kuin napsautat nappia **Luo**.
6. Bookilta menee pari minuuttia tuoda kirja ja kun se on valmis, näet kirjan *Culinary Herbs: Their Cultivation Harvesting Curing and Uses* listattuna kohdassa **Kirjat** sivuillasi **Kirjani** ja **Henkilötietoni**.
7. Nyt voit napsauttaa linkkiä **Muokkaa** kirjan otsikon vieressä **Kirjani**-listassa aloittaaksesi juuri tuodun kirjan muokkaamisen.

Wikibooks

Lopulta löydät kirjan *Horticulture Textbook* selatessasi Wikibooksia. Vaikka tämä kirja ei liity luomuviljelyyn, luomumenetelmät ja -tekniikat esitellään tavallisten puutarhanhoitomenetelmien rinnalla. Pienellä muokkauksella tämä voisi olla todella hyvä yleiskatsaus luomuviljelyyn kokonaisuudessaan ja päätät tuoda kirjan.

1. Menet Wikibooksiin (<http://en.wikibooks.org>) ja kirjoitat *Horticulture* hakulaatikkoon. Napsautat nappia **Search**. Tämä vie sinut suoraan Horticulture-kirjan kotisivulle.
2. Valitset osoitepalkista koko Horticulture-kirjan URL-osoitteen ja kopioit sen. Tässä tapauksessa URL on <http://en.wikibooks.org/wiki/Horticulture>.
3. Kirjautut nyt Bookiin ja navigoit sivulle **Kirjani**.
4. Sivun alaosassa kohdassa **Tuo kirja** napsautat pudotusnuorta kohdan **Valitse tuontityyppi** vieressä ja valitset **Tuo Wikibook**.
5. Nyt voit liittää kopioidun URL-osoitteen tekstikenttään ja napsauttaa nappia **Luo**.
6. Bookilta menee muutama minuutti kirjan tuomiseen ja kun se on valmis, *Horticulture* lisätään kirjalistaan sivuillasi **Kirjani**.
7. Voit nyt napsauttaa sen otsikkoa lukeaksesi uuden kirjan tai napsauttaa muokkauslinkkiä otsikon perässä tehdäkseen kirjaan muutoksia.

16. VIEMINEN

Kun kirja on valmis tai viimeistelty tyydyttävälle tasolle se voidaan viedä. Se voidaan viedä useampaan eri formaattiin - ei pelkästään tyypillisiin tulostusformaatteihin - joista jokaisella on omat käyttötarkoituksensa.

Katsotaanpa ensin vientiä varten tarjolla olevia formaatteja:

Kirja(PDF): Käytetään painettavia kirjoja tehtäessä. Kirja (PDF) voidaan ladata print on demand - palveluun tai jopa lähettää paikalliselle painajalle painettavaksi tavalliseksi sidotuksi kirjaksi. Sitä voidaan myös käyttää yksittäisen kirjan kopion tulostamiseen kotitulostimella.

Sanomalehti (PDF): Tätä formaattia käytetään painettaessa monipalstaisia tekstejä suuren mittakaavan uutispainossa. Tämä voi olla hyödyllistä painettaessa kirjoja halvalla käyttäen halpaa painoformaattia ja paikallisia painotaloja.

Web (PDF): Tämä tyyppi on ruudulta lukemista varten. Se voidaan lisätä verkkosivulle tai ladata luettavaksi ilman verkkoyhteyttä tietokoneella tai muussa sopivassa laitteessa.

ePub: ePubia käytetään e-kirjojen julkaisemiseen, se luo e-kirjan käyttäen avointa ePub-formaattia. Jota voidaan lukea käyttäen mitä tahansa sopivaa laitetta, kuten sopivalla ohjelmalla varustettua tietokonetta tai kannettavia laitteita, kuten Sony Reader ja Applen iPod Touch ja iPhone.

OpenOffice (.odt): Tämä ulostulo voidaan avata ja muokata OpenOffice.org - tekstinkäsittelyohjelmalla, jolloin lisämuokkauksia voidaan lisätä ja tiedosto voidaan muuntaa Microsoftin .doc-formaattiin, jolloin se voidaan lähettää kolmansille osapuolille, jotka eivät ole kuulleet avoimen lähdekoodin ohjelmista. Tämä voi myös olla hyvä julkaisumenetelmä, mikäli tahdot muokata julkaisusi kirjasintyyppejä ja muotoilua, mutta et osaa CSS-koodia.

KIRJAN VIEMINEN

Kun kirja on valmis, paina välilehteä **Vienti** kirjan sivulla. Nyt voit asettaa kirjan vientivalinnat.

Luvut Historia Versiot Muistiinpanot **Vienti**

Vienti

Kirjan nimeke:

Asiakirjatyyppi:

Lisenssi:

☐ lähetä archive.orgiin

YKSINKERTAINEN VIEMINEN

Jos olet tyytyväinen kirjasi oletusarvoiseen ulkoasuun etkä aio myydä sitä kirjakaupoissa, voit tehdä pelkän yksinkertaisen julkaisun.

1. Kirjoita painetun **Kirjan nimeke**. Oletusarvoisesti tässä on Bookissa käytetty kirjan otsikko, mutta se voidaan muuttaa tarvittaessa ja se muodostaa kirjan kannen tai otsikkosivun.
2. Valitse ulostulon **Asiakirjatyyppi** pudotusvalikosta.
3. Valitse kirjalle **Lisenssi** pudotusvalikosta.
4. Laita rasti kohtaan **lähetä archive.orgin**, mikäli tahdot sinne lähetettävän kopion kirjastasi.
5. Paina **Julkaise tämä kirja**.

Booki muuntaa kirjasi haluttuun dokumenttityyppiin käyttäen Objavia ja viimeistelty versio näyttää linkin luotuun dokumenttiin. Kirjasi sivukoko on Comicbook, joka on 160mm x 260mm, ja käytössä on oletusarvoinen tyylitiedostoa kirjasimille ja taitolle.

KEHITTYNEEMMÄT VALINNAT

Näytä kehittyneemmät valinnat -linkin napsauttaminen avaa suuren määrän lisäasetuksia, joita voidaan käyttää muokkaamaan kirjasi ulkoasua.

ISBN		(13 numeroa)
Sisällysluettelon ylätunniste		
Sivun koko	COMICBOOK (168mm x 260mm) ▼	
CSS-tila:	Palvelimen oletusarvo ▼	
Sivun leveys:		
Sivun korkeus:		
Ylämarginaali		
Sivun reunus		
Pohjan marginaali		
Sivun sisäosan marginaali		
Sarake		
Sarakkeen reunus		
Harmaasävyt	☐ (mustavalkoista tulostusta varten)	

- Jos olet ostanut kirjallesi **ISBN**-numeron, voit lisätä sen.
- **Sisällysluettelon ylätunniste** voidaan lisätä kirjaasi. Muuten otsikko on vain sisällysluettelo.
- Kirjan **Sivun kokojen** esiasetukset:

Nimi	Ulottuvuudet (mm)	Lulu	Yhteensopivuus	
			Sanomalehti	ISO-standardi
POCKET	107 x 174	Kyllä		
A5	148 x 210	Kyllä		Yes
USTRADE	152 x 228	Kyllä		
SQUARE7.5	190 x 190	Kyllä		
ROYAL	155 x 233	Kyllä		
LANDSCAPE9X7	228 x 177	Kyllä		
COMICBOOK	168 x 260	Kyllä		
CROWNQUATRO	189 x 245	Kyllä		
SQUARE8.5	215 x 215	Kyllä		
USLETTER	215 x 279	Kyllä		
A4	210 x 297	Kyllä		Kyllä
Foolscap (F4)	210 x 330			
B4	250 x 353			Kyllä
Oamaru Tabloid	265 x 380		Kyllä	
UK Tabloid	279 x 431		Kyllä	
A3 (NZ Tabloid)	297 x 420		Kyllä	Kyllä
Berliner	315 x 470		Kyllä	
B3	353 x 500			Kyllä
Oamaru Broadsheet	382 x 540		Kyllä	
US Broadsheet	380 x 577		Kyllä	
A2 (NZ Broadsheet)	420 x 594		Kyllä	Kyllä
UK Broadsheet	457 x 609		Kyllä	
B2	500 x 707			Kyllä
A1	594 x 841			Kyllä
B1	707 x 1000			Kyllä

- Voit asettaa tyylin kirjallesi käyttäen **CSS-tilaa**. Voit valita joko **Palvelimen oletusarvon** tai kustomoidun CSS-tiedoston. Kun kustomoidut asetukset on valittu, ilmestyy tekstilaatikko, jossa voit muokata kirjasi luomisessa käytettyä CSS-koodia.
- Jos yksikään ennalta määritellyistä sivun kokovalinnoista ei sovi tarpeisiisi voit asettaa sivulle oletusarvoisen koon käyttäen **Sivun leveys** ja **Sivun korkeus** -asetuksia.
- Marginaalit voidaan muotoilla käyttäen **Ylämarginaali**, **Sivun reunus** ja **Pohjan marginaali** -asetuksia. Kun julkaiset PDF-kirjan voit myös määritellä kirjan aukeaman **Sivun sisäosan marginaalin**. Tämä on suurempi kuin sivumarginaali, jotta jätetään tilaa kirjan sitomiselle.
- Jos tahdot tulostaa monen palstan sivuja esimerkiksi sanomalehteä varten, voit käyttää asetuksia **Sarake** ja **Sarakkeen leveys** määritelläksesi, kuinka monta saraketta tahdot sivulle ja tilan määrän jokaisen sarakkeen välillä.
- Kehittyneempien valintojen alareunassa voit valita **Harmaasävyt** tulostaaksesi pelkästään mustavalkoista esimerkiksi uutispainossa.

KÄYTTÖTAPAUKSIA

Seuraavassa on kuvitteellisia käyttötapauksia, joissa kuvaillaan erilaisten vientiasetusten käyttöä.

Verkkojulkaisu

Kun luomuviljelyryhmä liittyi Bookiin, sen jäsenmäärä alkoi kasvaa ja se on nyt luonut oman verkkosivunsa, jossa se tarjoaa ladattavia PDF-versioita valmiista oppaistaan. Olet juuri lopettanut kirjan Köynnöskasvien kasvatus kirjoittamisen ja tahdot julkaista sen liitettäväksi ryhmän verkkosivulle.

1. Menet Köynnöskasvien kasvattamisen muokkaussivulle ja napsautat **Vienti**-välilehteä.
2. Jätät Kirjan otsikon Köynnöskasvien kasvattamiseksi ja valitset Dokumenttityypiksi web (PDF) ja Lisenssiksi CC-BY-SA.
3. Päättät, että Archive.orgissa olisi hyvä olla kopio kirjastasi, joten rastit kohdan **lähetä Archive.orgiin**.
4. Ei ole tarvetta muokata julkaisuprosessia enempää, joten painat nappia **Julkaise tämä kirja**.
5. Näet etenemispalkin etenevän hitaasti, kun Booki lähettää kirjasi Köynnöskasvien kasvattaminen Objaviin julkaistavaksi PDF-tiedostona.
6. Kun prosessi on valmis, uuteen kirjaan on linkki kirjan alaosassa. Napsautat linkkiä ladataksesi julkaistun kirjan tietokoneellesi, jotta voit myöhemmin ladata sen luomuviljelyryhmän verkkosivulle.

Sanomalehtijulkaisu

Kahden viikon päästä olet pitämässä pöytää paikallisten maanviljelijöiden torilla. Myynnissä olevien tavaroiden joukossa on viinirypäleitä puutarhastasi. Ajattelet, että olisi hyvä idea hankkia kopioita kirjasta Köynnöskasvien kasvattaminen myytäväksi viinirypäleidesi rinnalla. Kun olet soittanut paikallisiin painoihin huomaat, että pieni painos paikallisessa sanomalehtipainossa olisi sopivan hintainen, sinun täytyy vain toimittaa kirjasi sanomalehtimuotoon muotoiltu PDF-tiedosto.

1. Siirryt Köynnöskasvien kasvattaminen -kirjan **Vienti**-välilehteen.
2. Jätät kirjan otsikoksi Köynnöskasvien kasvattaminen ja valitset dokumenttityypiksi sanomalehden (PDF) ja lisenssiksi CC-BY-SA.
3. Jotta Booki julkaisee sanomalehden (PDF) oikein, joudut korjaamaan kehittyneempiä asetuksia, joten napsautat Näytä kehittyneemmät valinnat.
4. Valitset sivun kooksi A3 (NZ Tabloid), koska tämä oli paikallisen painotalon pyytämä sivukoko.
5. Tahdot kaksi palstaa sanomalehdeksi painettavaan kirjaasi, joten kirjoitat 2 kohtaan **Sarake** ja 5 kohtaan **Sarakkeen reunus**, jotta palstojen välillä on 5mm marginaali.
6. Lopulta rastit kohdan **Harmaasävyt**, joten olet rajoittanut itsesi mustavalkoiseen tulostamiseen kustannusten vähentämiseksi.
7. Napsautat linkkiä **Julkaise tämä kirja** ja pian linkki luodaan sanomalehtikirjaasi. Lataat tämän tiedoston ja lähetät sen paikalliseen painotaloosi.

Kirjan julkaiseminen

Sanomalehdeksi muotoiltu kirjasi osoittautui hyvin menestyksekkääksi maanviljelijöiden torilla ja päätit myydä kirjasi print on demand -versioita. Kun olet tutkinut heidän verkkosivunsa ja luonut käyttäjätunnuksen, päätät tehdä kirjasta A5-kokoisen, jolloin se on sopivan kokoinen sidottu kirja.

1. Mentyäsi **Vienti**-välilehteen jätä **Kirjan nimekkeeksi** Köynnöskasvien kasvattaminen, valitse **kirjan (PDF)** dokumenttityypiksi ja **CC-BY-SA** lisenssiksi.
2. Napsauta **Näytä kehittyneemmät valinnat** ja kirjoita Köynnöskasvien kasvattaminen - sisältö **Sisällysluettelon ylätunnisteeksi**.
3. Valitse **Sivun kooksi** A5.
4. Kohdassa CSS-tila valitse **Kustomoi**. Tekstilaatikko aukeaa ja siinä on oletusarvoinen CSS-koodi muokattavaksi. Tahdot muuttaa kirjasintyyppiä leipätekstille, joten vaihdat *Gillius ADF* -kirjasimen *DejaVu Sans* -kirjasimeen.
5. Tahdot myös kirjan otsikon erottuvan etusivulla, joten menet CSS-laatikossa kohtaan *h1.frontpage* ja lisäät kirjasintyyppin: "*Century Schoolbook L*".
6. Napsauta linkkiä **Julkaise tämä kirja** ja kun linkki on luotu, lataat kirjaksi muotoillun PDF-tiedoston koneellesi ennen kuin lataat sen kirjapainoon.

Epub-julkaiseminen

Kun valmistelit kirjaa Köynnöskasvien kasvattaminen print on demand -julkaisua varten, huomasit että he myyvät myös e-kirjoja, jolloin arvelit tämän olevan hyvä uusi tapa jakaa tietoa, joten päätit julkaista kirjastasi epub-version lisättäväksi kirjapainon verkkokauppaan.

1. Kirjan Köynnöskasvien kasvattaminen **Vienti**-välilehdessä jätät kirjan otsikon entiselleen.
2. Valitset **Asiakirjatyyppiksi** epub ja **Lisenssiksi** CC-NBY-SA.
3. Koska olet jo lähettänyt kirjasi Archive.orgiin, poistat rastin kohdasta **Lähetä Archive.orgiin**.
4. Et tarvitse kehittyneempiä valintoja, joten napsautat **Julkaise tämä kirja** ja lataat ePub-dokumentin, kun julkaisuprosessi on päättynyt, ennen kuin lisäät sen kirjapainoon.

OpenOffice-julkaiseminen

Muutama kuukausi Lulu-käyttäjätunnuksesi luomisen jälkeen sivuilla on ollut paljon liikennettä ja nyt paikallinen kustantaja on kysynyt sinulta mahdollisuutta tehdä painos Köynnöskasvien kasvattamisesta. Puhuttuasi heidän kanssaan muutaman viikon olet kehittänyt kirjasta version ja olet vakuuttanut heidät tarpeesta julkaista tämäkin versio kirjasta CC-BY-SA-lisenssillä.

Vaikka sisältö on sama, kirjaan tehdään joitain tyylimuutoksia. Ensinnäkin kirjan koko ei ole yksi Bookin tavallisista sivukokovaihtoehtoista, se on tavallista kirjaa korkeampi ja kapeampi. Leipätekstin kirjasin on Century Gothic, jota ei ole vielä tarjolla Booki-palvelimella.

On myös tarpeen laittaa kirjaan pakotettuja sivuvaihtoja, jotta aliotsikot pysyvät samalla sivulla kuin niiden sisältö. Lopllinen muotoilun muutos on tekstin laittaminen kiertämään kuvat kaikissa mahdollisissa paikoissa.

Lopulta julkaisija tahtoo kirjan Microsoft Wordin .doc-formaatissa. Koska osa näistä muotoiluvaihtoehtoista ei ole tarjolla CSS-muutoksien kautta, päätät julkaista kirjasi OpenOffice-muodossa, jolloin voit avata sen OpenOfficessa ja tehdä tarpeelliset muutokset muotoiluun, jonka jälkeen tallennat dokumentin .doc-formaatissa ja lähetät sen kustantajalle.

1. Kirjan **Vienti**-välilehdessä jätät otsikon ennalleen, muutat **Asiakirjatyyppiksi** OpenOffice, vaihdat **Lisenssiksi** CC-BY-SA, poistat rastin kohdasta **Lähetä Archive.orgiin** ja napsautat kohtaa **Näytä kehittyneemmät valinnat**.
2. Kirjoitat julkaisijasi antaman ISBN-numeron ja muutat **Sivun kooksi** valinnan **Muokkaa**.
3. Kirjoitat **Sivun leveydeksi** 100 ja **Sivun korkeudeksi** 200.
4. Kaikki mitat ovat millimetrejä.
5. Kirjoitat 10 kohtaan **Ylämarginaali**, **Sivun reunus** ja **Pohjan marginaali**.
6. Kirjoitat 25mm kohtaan **Sivun sisäosan marginaali**.
7. Nyt napsautat linkkiä **Julkaise tämä kirja**.
8. Kun dokumentti on luotu, lataat sen ja teet kaikki tarpeelliset muutokset OpenOfficessa, ennen kuin tallennat sen .doc-tiedostoon ja lähetät sen painotaloon.

Asentaminen

17. Bookin asentaminen

17. BOOKIN ASENTAMINEN

Useimpien käyttäjien ei tarvitse asentaa Booki-ohjelmistoa. Oman Bookin asentaminen ja tietojen säännöllinen varmuuskopioiminen vaatii paljon työtä. Jos tahdot jakaa työsi maailman kanssa, ei ole mitään hyvää syytä olla käyttämättä yhteistä Booki-sivustoa.

Jos et tahdo jakaa kirjojasi, voi oman Bookin asentaminen olla järkevää. Jos et pääse verkkoon luotettavasti, voi oman Bookin käyttäminen olla järkevää. XO-tietokoneita käyttävä koulu saa koneet liittymään toisiinsa muttei verkkoon, jolloin oman Bookin asentaminen voi olla hyödyllistä. Itse asensin yhden Bookin kotikoneelle ja toisen toimiston koneelle.

Päivätoissani työskentelen sovelluskehityksen parissa ja opetan ihmisiä käyttämään sovelluskehityksiämme. Sovelluskehitys on ohjelmalle sama asia kuin kori autolle. Aivan kuin tehdas voi rakentaa monta eri autoa samalla korilla, on myös mahdollista laittaa monta ohjelmaa käyttämään samaa sovelluskehystä. Ihmisten opettaminen käyttämään tätä sovelluskehystä on haaste, toisella puolella maailmaa asuvien ihmisten opettaminen on vielä suurempi haaste. Olemme kirjoittaneet artikkeleita verkkosivulle ja koulutusmateriaalit ovat wikissä, mutta kirjoitettuani kaksi opasta FLOSS Manualsiin päätin, että yhtiöni tarvitsee oikean kirjan.

Asensin ohjelman kotiin, koska:

- Tahdoin tehdä asennuksen töissä mahdollisimman nopeasti.
- Tahdon jossain vaiheessa kirjoittaa kirjan, jota en jaa maailmalle. Julkaistuni ensimmäisen FLOSS Manuals -käyttöoppaani Lulussa omakustanteena tunsin rehellisesti, että olisi helpompaa käyttää Bookia tämän kirjan taittamiseen, kuin taittaa se Open Officella tai MS Wordilla.

Jos sinulla on samanlaisia tavoitteita kuin minulla, voimme nyt asentaa oman Bookimme!

OHJELMAN HANKKIMINEN

Tarvitset suhteellisen uuden version Linuxista asentaaksesi Bookin. Booki ei toimi Windowsissa tai Macissa. Et tarvitse sen ajamiseen erityisen tehokasta tietokonetta. Kotona käyttämäni kone oli IBM NetVista, jonka ostin netistä noin sadalla dollarilla. Töissä käyttämäni kone oli hylätty pöytäkone, joka oli vielä vanhempi. En suosittele tämän ohjelman asentamista XO-läppäriille, mutta mikä tahansa viime vuosina tehty pöytäkone kelpaa hyvin.

Käytin Linuxin jakelua Fedora 13 näihin Booki-asennuksiin, mutta en suosittele sitä. Fedoraa käytetään XO-läppäreissä, koska kirjoitan ohjelmia tuolle alustalle, käytän sitä myös pöytäkoneissani. Fedoran huono puoli on se, että aina päivittäessäni uuteen Fedoran versioon, olen joutunut varmuuskopioimaan kaikki tietoni ja asentamaan sen alusta asti kokonaan uudestaan. Muuten Linuxin eri versiot ovat suunnilleen samanlaisia. Jos suosittelisin Linuxia Bookia varten, suosittelemani vaihtoehdot olisivat järjestyksessä:

- Mikä tahansa Linux sinulla onkin käytössä.
- Ubuntu. Jos et ole koskaan käyttänyt Linuxia, Ubuntu on helpoin vaihtoehto, minulla on ollut Ubuntuista hyviä kokemuksia.

Loput näistä ohjeista olettavat, että sinulla on Linux asennettuna ja olet tottunut sen käyttöön. Linuxin käyttäminen on toisen kirjan aihe, joten jos et ole koskaan käyttänyt Linuxia, voi olla hyvä idea hankkia joku auttamaan sinua.

Usein Linuxin asennusohjelma kysyy tahdotko asentaa sen verkkopalvelimeksi, käytätkö sitä ohjelmointiin, vai tahdotko käyttää toimistosovelluksia. Jos vastaat "Kyllä" kaikkiin kolmeen kysymykseen, säästät hieman aikaa.

Bookissa on itse asiassa kaksi osaa, tarvitset molempia:

- Booki itsessään.
- OBJAVI 2, jolla luodaan PDF ja ePub -tiedostoja kirjastasi.

Useimpien ohjelmien asentaminen Linuxiin ei ole vaikeampaa kuin ruudun rastiminen **Lisää/poista sovellus** -ikkunassa, mutta kun ohjelma on vielä kehitettävänä, joudut hankkimaan lähdekoodin ja asentamaan ohjelman sillä. Molempien Bookin osien lähdekoodi on Git-ohjelmistosäilössä, joten joudut asentamaan Gitin. Kun olet tehnyt näin, voit luoda kotihakemistoosi *src*-hakemiston ja ajamaan nämä komennot siitä hakemistosta:

```
git clone git://booki-dev.flossmanuals.net/git/booki.git
git clone git://repo.or.cz/objavi2.git
```

Tämä luo kaksi hakemistoa *src*-hakemiston alle: *booki* ja *objavi2*, joissa on näiden ohjelmien lähdekoodi.

Ennen kuin voit jatkaa, joudut tarkastamaan Bookin *README.txt* -tiedoston ja Objavin *INSTALL*-tiedoston, jotta näet mitä muita ohjelmia joudut asentamaan. Booki tarvitsee seuraavat ohjelmat:

- django
- apache2
- python-simplejson
- sqlite
- redis

Jos olet onnekas, uusin *redis* on mukana pakettina Linux-versiossasi. Fedoran käyttäjät eivät vielä ole niin onnekkaita. He joutuvat lataamaan uusimman lähdekoodin osoitteesta <http://code.google.com/p/redis/> ja kääntämään sen käyttäen *Makefile*-ohjelmaa perinteiseen tapaan:

```
make
sudo make install
```

Jos asensit sen paketista jakeluversiossasi, sinun tulisi katsoa palveluita nähdäksesi, että se on päällä ja toimii. Jos käänsit sen lähdekoodista, joudut käynnistämään sen näin:

```
sudo redis-server &
```

Objavin riippuvuuslista on:

- lxm1
- pdfedit (4.1+)
- xvfb
- fontconfig
- pdftk
- psutils
- poppler-utils or xpdf-utils
- wkhtmltopdf
- open office 3
- some fonts

Saat kaiken jakeluversiosi packageista, paitsi ohjelman *wkhtmltopdf*. Sen joudut lataamaan osoitteesta <http://code.google.com/p/wkhtmltopdf/>. Sinun kannattaa ottaa valmiiksi käännetty binääritiedosto ja kopioida se hakemistoon */usr/local/bin* käyttäjänä *root*.

Kun asennat Linuxin, sinun pitäisi saada kirjasimet osana perusasennusta, mutta voi olla hyvä idea asentaa niitä lisää. Fedorassa **Lisää/poista sovellus** -ohjelmassa on kohta **Kirjasimet**, jossa on yli sata erilaista vapaata kirjasintyyppiä asennettavaksi. Jos käytät vain roomalaisia kirjaimia, voit asentaa vain latinalaiset kirjasimet.

SELINUXIN OTTAMINEN POIS KÄYTÖSTÄ

Fedora 12 ja myöhemmät käyttää ohjelmaa **SELinux**. Sen tehtävä on estää *Apache*-verkkopalvelinta ja muita ohjelmia tekemästä sellaisia asioita, joita niiden ei pitäisi tehdä. Ilman *SELinuxia* Linux on melko turvallinen. Verkkopalvelin toimii käyttäjänä (Fedoran tapauksessa käyttäjän nimi on *apache*) ja se saa tehdä vain ne asiat, joita käyttäjä saa tehdä. Henkilökohtaisessa tai yrityksen verkossa tämä on yleensä tarpeeksi.

SELinux tarjoaa ylimääräisen turvallisuuskerroksen. Ohjelmien oletetaan tekevän tiettyjä asioita. Jos ohjelma tekee jotain, mitä *SELinux* ei odota, *SELinux* lopettaa sen. Tämä ylimääräinen suojakerros vaikeuttaa pahantahtoisen ohjelmoijan yrityksiä hajottaa järjestelmä. Ennemmin tai myöhemmin vihamielinen ohjelmoija joutuu tekemään jotain, mitä *SELinux* ei odota. Hänet pysäytetään ja hänen toimintonsa kirjataan lokiin.

Niin suositeltavaa kuin tämä onkin, jos sinulla on ohjelma, joka tekee muutamia epätavallisia asioita, *SELinux* on todellinen haaste. *Objavi* tekee asioita, joita *SELinux* ei odota. Olisi kova homma saada *SELinux* suvaitsemaan kaikkia *Objavin* todennäköisiä toimenpiteitä, ja jos ajat sitä yksityisessä verkossa, ei tästä ole paljonkaan apua. Poistamme *SELinuxin* käytöstä muokkaamalla tiedostoa */etc/selinux/config* käyttäjänä *root*. Tiedoston pitäisi näyttää tältä:

```
# This file controls the state of SELinux on the system.
# SELINUX= can take one of these three values:
# enforcing - SELinux security policy is enforced.
# permissive - SELinux prints warnings instead of enforcing.
# disabled - No SELinux policy is loaded.
SELINUX=disabled
# SELINUXTYPE= can take one of these two values:
# targeted - Targeted processes are protected,
# mls - Multi Level Security protection.
SELINUXTYPE=targeted
```

Vaihda muuttujan *SELINUX* arvoksi *disabled*, tallenna tiedosto ja käynnistä tietokoneesi uudelleen.

BOOKIN JA OBJAVIN ASETUKSET

Jos olet koskaan asentanut mitään *Pythonilla* ohjelmoitua *Linuxiin*, olet tutustunut ohjelmaan *setup.py*, joka kopioi Python-koodin oikealle paikalleen järjestelmässä. Lopulta sekä *Booki* että *Objavi* sisältävät tämän ohjelman, mutta koska niitä kehitetään yhä, ei sitä ole vielä tarjolla. Ajamme ohjelmat toistaiseksi kotihakemistostamme.

Bookin asetustiedosto on *booki/lib/booki/settings.py*. On olemassa tiedosto, joka on *settings.py.original*, ja joka sinun täytyy kopioida tiedostoksi nimeltä *settings.py*. Joudut muuttamaan tätä tiedostoa muutamasta kohdasta. Ensimmäinen kohta on *doc root*:

```
STATIC_DOC_ROOT = '/home/jim/src/booki/site_media'
```

Tämä osoittaa *site_media* -hakemistoon Bookin lähdekoodissa, jonka sait *Gitistä*. Sinun täytyy varmistaa, että tällä hakemistolla on käyttäjän *apache* (tai mitä käyttäjänimeä *Apache* käyttääkin *Linux*-jakeluversiossasi) ryhmäomistajuus ja että ryhmän annetaan lukea ja luoda tiedostoja tässä hakemistossa. Seuraavaksi sinun täytyy asettaa joistain URL-osoitteita:

```
# use this objavi server
OBJAVI_URL = "http://127.0.0.1/objavi.cgi"
ESPRI_URL = "http://127.0.0.1/espri.cgi"
TWIKI_GATEWAY_URL = "http://127.0.0.1/booki-twiki-gateway.cgi"

#the name of the booki server (comment out to use os.environ['HTTP_HOST'])
THIS_BOOKI_SERVER = '127.0.0.1:8000'
```

IP-osoite *127.0.0.1* on oman koneesi (*localhost*) osoite. On todennäköistä, että tahdot muuttaa tämän osoitteen koneesi IP-osoitteeksi verkossa, jotta voit käyttää Bookia verkossa. Voit tietysti käyttää DNS-nimeä IP-osoitteen sijasta.

Huomaa, että Booki toimii portissa 8000. Nyt täytyy asettaa virtuaalipalvelimet sekä Bookille että Objaville. Jos voit antaa jokaiselle oman IP-osoitteen tai DNS-nimen, ei ole mitään syytä, mikset voisi ajaa porttia 80 tavallisen verkkosovelluksen tapaan. Jos kaikkien ohjelmien täytyy käyttää samaa IP-osoitetta, voit erottaa virtuaalipalvelimesi toisistaan käyttäen jokaisen porttinumeroa. Huomaa, että Objavin täytyy toimia portissa 80, mutta Booki voi käyttää mitä tahansa porttia. Numerossa 8000 ei ole mitään maagista. Se täytyy vain olla portti, jota mikään muu ei käytä. Toimistolla käytän porttia 86.

Seuraavaksi teemme tietokannan asetukset:

```
DATABASE_ENGINE = 'sqlite3'
# DATABASE_NAME = 'booki' # Or path to database file if using sqlite3.
DATABASE_NAME = '/home/jim/booki/booki.db' # Or path to database file if
using sqlite3.
DATABASE_USER = '' # Not used with sqlite3.
DATABASE_PASSWORD = '' # Not used with sqlite3.
DATABASE_HOST = 'localhost' # Set to empty string for localhost. Not used with
sqlite3.
DATABASE_PORT = '' # Set to empty string for default. Not used with sqlite3.
```

Booki voi käyttää tietokantoja *Sqlite3* tai *Postgres*. Jos tahdot nikkaroida koodia, voit saada sen käyttämään melkein mitä tahansa tietokantaa. *Sqlite3* on helpoin ottaa käyttöön ja riittää hyvin Bookille pienessä yksityisessä verkossa. Sinun täytyy muuttaa ainoastaan kohtaa *DATABASE_NAME*, joka laittaa tietokannan hakemistoon, jota *Apache* voi kirjoittaa ja lukea. Ei ole tarvetta luoda tietokantatiedostoa. *Booki* luo sen itse.

Aja tämä komento komentoriviltä omalla käyttäjätunnukseltasi:

```
export PYTHONPATH=$PYTHONPATH:/home/jim/booki/lib
```

jossa */home/jim* on oma kotihakemistosi. Siirry sen jälkeen hakemistoon *booki/lib/booki* ja aja tämä komento:

```
./manage.py syncdb
```

Tämä luo taulut tietokantaasi. Nyt voit ajaa Bookin ja katsoa sen toimintaa. Aja tämä komento omalla käyttäjänimelläsi:

```
./manage.py runserver
```

Kun tämä on ajossa, sinun pitäisi voida mennä verkkoselaimellasi osoitteeseen <http://127.0.0.1:8000> ja nähdä Booki toiminnassa. Voit myös mennä osoitteeseen <http://127.0.0.1:8000/admin> tehdäksesi järjestelmänvalvojan asetukset. Lisäksi sinun täytyy lisätä lisenssi.

Voit tahtoessasi leikkiä Bookilla, mutta tämä ei ole pätevä tapa ajaa Bookia. Sinun täytyy ajaa sitä virtuaalipalvelimella *Apachessa*. *manage.py* tukee vain yhtä käyttäjää kerrallaan, joten se on hyvä ainoastaan tarkastettaessa, että kaikki on asennettu kunnolla. Kun olet katsellut Bookia, voit tappaa prosessin *manage.py* painamalla näppäimiä *Ctrl-C* päätteessä, jossa käynnistit sen.

Seuraavaksi meidän täytyy tehdä Objavin asetukset. Objavilla on oma asetustiedostonsa, *objavi2/objavi/config.py*. Sinun täytyy muuttaa joitain asetuksia tässä tiedostossa, luoda joitain uusia hakemistoja, sekä antaa apache-ryhmälle oikeudet lukea ja kirjoittaa hakemistoihin. Ensimmäinen tehtävä muutos on tämä:

```
WKHTMLTOPDF = '/usr/local/bin/wkhtmltopdf'
```

Kun latait ohjelman *wkhtmltopdf* binääritiedoston, sillä saattoi olla esimerkiksi nimi *wkhtmltopdf-static* tai jotain muuta. Muuta kohdan *WKHTMLTOPDF* arvo mihin tahansa nimeen, joka sillä on kohdassa */usr/local/bin*.

Suurin muutos on lisätä tieto kohtaan *SERVER_DEFAULTS*. Ensimmäinen lisäys kohtaan *'127.0.0.1:8000'* on oma uusi tietoni. Käytä koneesi oikeaa IP-osoitetta, jos aiot käyttää sitä verkon yli.

```
SERVER_DEFAULTS = {
    '127.0.0.1:8000': {
        'css-book': '/static/simmons.css',
        'css-web': '/static/en.flossmanuals.net-web.css',
        'css-newspaper': '/static/en.flossmanuals.net-newspaper.css',
        'css-openoffice': '/static/en.flossmanuals.net-openoffice.css',
        'lang': 'en',
        'dir': 'LTR',
        'toc-encoding': None,
        'display': True,
        'interface': 'Booki',
        'toc_header': 'Table of Contents',
    },
    'booki.flossmanuals.net': {
        'css-book': '/static/en.flossmanuals.net.css',
        'css-web': '/static/en.flossmanuals.net-web.css',
        'css-newspaper': '/static/en.flossmanuals.net-newspaper.css',
        'css-openoffice': '/static/en.flossmanuals.net-openoffice.css',
        'lang': 'en',
        'dir': 'LTR',
        'toc-encoding': None,
        'display': False,
        'interface': 'Booki',
        'toc_header': 'Table of Contents',
    },
}
```

Tekemäni muutokset on lihavoitu. Käytän omaa tyylitiedostoani luodessani PDF-tiedostot kirjoista, ehkä tahdot myös tehdä niin. Osoitan, että tahdon näyttää palvelimen Objavin palvelinlistassa, enkä tahdo näyttää muita kohtia. Näet syyn hetken päästä.

Voit luoda joitain hakemistoja polun *objavi2/htdocs* alle ja varmistaa, että apache-ryhmä voi lukea ja kirjoittaa niihin:

- books
- booki-books
- progress
- tmp

Lisäksi sinun täytyy varmistaa, että apache-ryhmä voi kirjoittaa hakemistoo *static*, joka on jo kohdassa *objavi2/htdocs*. Lopulta sinun täytyy laittaa *log*-hakemisto kohtaan *objavi2* ja varmistaa, että *Apache* voi luoda tiedostoja myös sinne.

APACHEN VIRTUAALIPALVELINTEN ASETUKSET

Yksinkertaisin tapa saada *Booki* ja *Objavi 2* toimimaan *Apache*-verkkopalvelimen alla on pystyttää virtuaalipalvelimia. Itse muokkasin *root*-käyttäjänä tiedostoa */etc/httpd/conf/httpd.conf* ohjelmalla *gedit*. On myös mahdollista laittaa *Apache* lataamaan automaattisesti muita asetustiedostoja kuin *httpd.conf*. Sitä en vaivautunut miettimään. Tiedoston *httpd.conf* loppuun laittamani kohdat näyttävät tälle:

```
Listen 8000

<VirtualHost *:8000>
# ServerName sugarlabs.simmons
ServerAdmin nicestep@gmail.com

DocumentRoot /home/jim/src/booki

<Directory /usr/share/pyshared/django/contrib/admin/media/>
Order allow,deny
Allow from all
</Directory>

<Location "/">

    SetHandler python-program
```

```

        PythonHandler django.core.handlers.modpython
        SetEnv DJANGO_SETTINGS_MODULE booki.settings
        PythonDebug On
        PythonPath "['/home/jim/src/booki/lib'] + sys.path"

</Location>

<Location "/favicon.ico">
    SetHandler None
</Location>
    <Location "/media">
        SetHandler None
    </Location>

Alias /favicon.ico /home/jim/src/booki/favicon.ico
Alias /media/ /usr/share/pyshared/django/contrib/admin/media/

ErrorLog /var/log/apache2/booki-error.log

# Possible values include: debug, info, notice, warn, error, crit,
# alert, emerg.
LogLevel warn

CustomLog /var/log/apache2/booki-access.log combined
ServerSignature On

</VirtualHost>

<VirtualHost *:80>
    ServerAdmin nicestep@gmail.com
    #XXX set server name
    #ServerName objavi.halo.gen.nz
    # limit MEM to 800 million bytes
    RLimitMEM 800000000

    #Sometimes it takes a while. Wait.
    Timeout 600

    DocumentRoot /home/jim/src/objavi2/htdocs
    <Directory />
        Options FollowSymLinks
        AllowOverride None
    </Directory>
    <Directory /home/jim/olpc/objavi2/>
        Options +All +ExecCGI
        AllowOverride None
        Order allow,deny
        Allow from all
        AddHandler cgi-script .cgi
        # Remove output filters in case mod_deflate is being used.
        RemoveOutputFilter .cgi
    </Directory>

    DirectoryIndex index.html objavi.cgi
    ErrorLog /var/log/apache2/objavi-error.log

    # Possible values include: debug, info, notice, warn, error, crit,
    # alert, emerg.
    LogLevel warn

    CustomLog /var/log/apache2/objavi-access.log combined
    #ScriptLog /tmp/objavi-cgi.log

</VirtualHost>

```

Virtuaalipalvelin on tapa saada *Apache* toimimaan kuin joukko verkkopalvelimia. Meillä on yksi virtuaalipalvelin *Bookille* ja toinen *Objaville*. Kun asennat virtuaalipalvelimen, tarvitset jonkin tavan, jolla *Apache* saa selville mitä palvelinta tarvitaan annetulle pyynnölle. Voit tehdä tämän antamalla palvelimellesi enemmän kuin yhden IP-osoitteen, useamman kuin yhden DNS-nimen, sekä minun tapauksessani enemmän kuin yhden portin. *Listen*-ohje tiedoston alussa kertoo, että kuuntelemme porttia *8000* tavallisen HTTP-portin *80* lisäksi. Kun pyyntö tulee porttiin *8000*, se menee *Bookiin*, ja kun se tulee porttiin *80*, se menee *Objaviin*. Edelleenkin *Objavin* täytyy toimia portissa *80*.

Bookia varten käytämme Apachen lisäosaa *mod_python*, joten tarkasta sen olevan asennettu.

OBJAVIN KÄYTTÖ

Jos olet tehnyt kaiken oikein, sinun pitäisi voida mennä osoitteeseen <http://127.0.0.1:8000> ja nähdä *Booki* toiminnassa. *Objavin* pitäisi näkyä osoitteessa <http://127.0.0.1>.

Objavi ajetaan *Bookin* vientivälinehdestä muokatessasi kirjaa. Jos tahdot luoda PDF ja ePub -tiedostoja, sinun ei ehkä koskaan tarvitse katsoa tätä sivua. Yhtä asiaa et voi tehdä *Bookin* vientisivulta, se on ulostulo muodossa *Templated HTML*. Voit tehdä sen *Objavissa* valitsemalla **Templated HTML** kohdassa **Document Type**.

Templated HTML ei ole e-kirja, mutta se on hyvä mainita. *Booki* eroaa muista wikeistä, kuten *Media Wikistä* (Wikipedian käyttämä alusta) siten, että normaalissa Wikissä kuka tahansa voi muokata dokumenttia, muokkaus on heti muiden Wikin lukijoiden nähtävillä. Normaalilla staattisella verkkosivulla on helppoa vahtia kuka pääsee muokkaamaan sisältöä, mutta tämä hallinta merkitsee sitä, että sisällön päivittäminen vaatii enemmän työtä. *Bookin* uutena ideana on staattisen verkkosivun luominen wikistä. Wikiä käyttävät kirjan kirjoittajat, mutta sitä ei näe kirjan yleisö. Kun kirjoittajilla on jotain julkaistavaa, he luovat *Objavilla* staattisen verkkosivun ja kopioivat sen julkiselle verkkopalvelimelle.

Oletusarvoisesti *HTML* näyttää FLOSS Manuals:n verkkosivulta. Koska se luodaan käyttäen templaatteja, voit helposti lisätä omat tyylitiedostosi, yrityksesi logot ja vastaavia asioita, jotta saat luodun tiedoston näyttämään siltä kuin haluat.

Sinun kannattaa ehdottomasti harkita templaattiin perustuvan *HTML*-version tekemistä kirjasta, jos sen sisältöä päivitetään usein. Tämä versio kirjasta voi sen jälkeen täydentää e-kirjaa. Vakaa sisältö on e-kirjassa ja uusimmat pienet päivitykset ja korjaukset ovat verkkosivulla.

Liitteet

18. Tästä oppaasta

19. Lisenssi

18. TÄSTÄ OPPAASTA

Tämä käyttöopas on tuotettu FLOSS Manuals -dokumentaatiowikissä. Suomenkielinen FLOSS Manuals löytyy osoitteesta: <http://fi.flossmanuals.net>

Jos sinulla on parannusehdotuksia tähän oppaaseen, voit päivittää sitä vapaasti wikissä.

FLOSS Manuals on dokumentaatiowiki vapaille ja avoimen lähdekoodin ohjelmille. Alussa wiki oli tarjolla vain englanniksi, mutta nyt se on lokalisoitu myös suomeksi, ranskaksi, persiaksi ja hollanniksi.

Lyhenne FLOSS tulee sanoista Free/Libre/Open Source Software. Suomeksi lyhenne käännetään yleensä sanoiksi Vapaat ja Avoimen Lähdekoodin Ohjelmat eli VALO. FLOSS Manuals in voisi siis suomentaa VALO-käyttöohjeiksi.

Vapaan ohjelman tunnusmerkit ovat neljä perusvapautta (joiden numerointi aloitetaan yleisen ohjelmointitavan mukaan nollasta):

- vapaus 0: ohjelmaa saa käyttää mihin tahansa tarkoitukseen
- vapaus 1: ohjelman toteutustapaa saa tutkia, ja ohjelmaa saa muokata omien tarpeiden mukaiseksi
- vapaus 2: ohjelman kopioita saa jakaa edelleen lähimmäisen auttamiseksi
- vapaus 3: ohjelman muokattuja versioita saa jakaa muille, niin että niistä on hyötyä koko yhteisölle.

FLOSS Manuals tarjoaa vapaille ohjelmille vapaita käyttöoppaita, jotka julkaistaan ilmaiseksi useimpien ohjelmien käyttämän [GNU GPL -lisenssin](#) alla.

Uusi käyttöopas tuotetaan usein kirjapyrähdyksessä, jossa ohjelmasta kiinnostuneet ihmiset kokoontuvat kirjoittamaan käyttöopasta. Kirjapyrähdyks voi usein tuottaa uuden käyttöoppaan muutamassa päivässä.

FLOSS Manuals -verkosto on saanut maineen laadukkaan dokumentaation tuottajana. Sitä tukevat avainprojektit, kuten [One Laptop Per Child](#) ja [Internet Archive](#). Kieliyhteisö laajenee nopeasti, käyttöoppaita käännetään nyt yli kahdellekymmenelle kielelle.

DOKUMENTAATION TARVE

Vapaiden ja avoimen ohjelmien maailmassa on paljon ohjelmoijia. Usein teknisistä kirjoittajista on kuitenkin pulaa. Yleisen vitsin mukaan uusi käyttäjä yrittää käyttää avoimen lähdekoodin ohjelmaa, mutta häntä neuvotaan ohjelman keskustelupalstalla tai postilistalla lukemaan lähdekoodia.

Tämän vuoksi tarvitsemme FLOSS Manualsia. Dokumentointi ja tekninen kirjoittaminen on se alue, joka on toistaiseksi ollut heikoin avoimen lähdekoodin yhteisössä.

Ihannetilanteessa dokumentaatio vastaa tavallisten käyttäjien taitotasoa. Loppukäyttäjä ei luultavasti ole kiinnostunut käytetyn ohjelmointikielen hienouksista tai vastaavista teknisistä seikoista, jotka ovat äärimmäisen kiehtovia kehittäjille. Käyttäjä tahtoo käyttää ohjelmaa.

Niinpä dokumentaatioissa käytetyn kielen tulisi olla ymmärrettävää käyttäjille. Sitä ei tulisi kirjoittaa ohjelmointigurujen teknisellä jargonilla, kaikki dokumentaatio tulisi kirjoittaa henkilölle, joka ei ole opiskellut tietojenkäsittelytiedettä, mutta tahtoo tuottaa ohjelmiston avulla jotain.

Tarvitsemme FLOSS Manuals in kaltaisen wikin rakentaaksemme sillan koodaajan, dokumentoijan ja käyttäjän välille.

KÄYTTÄJIEN JA KIRJOITTAJIEN YHTEISÖN RAKENTAMINEN

Pelkkä käyttöoppaan suomentaminen ei riitä. Sitä täytyy jatkuvasti päivittää, laajentaa ja lokalisoida sopimaan paikallisiin olosuhteisiin. Tämän vuoksi jokainen FLOSS Manualsin lokalisaatio tarvitsee kirjoittajien ja lukijoiden yhteisöä.

Erilaisia osallistujia tarvitaan: uusia ohjelmien käyttäjiä ja pitkän linjan harrastajia, teknisiä kirjoittajia, kehittäjiä, graafikoita, kääntäjiä, lokalisoijia, oikolukijoita... Kuka tahansa voi osallistua FLOSS Manualsin kehittämiseen.

Wikiin pohjautuva yhteistyö merkitsee sitä, että lukemattomien käyttäjien pienistä lisäyksistä muodostuu valtava määrä sisältöä.

FLOSS Manuals tahtoo antaa kaikille wikiin osallistuneille kunnian kirjoituksistaan, minkä vuoksi kirjoittajia pyydetään rekisteröitymään omalla nimellään.

FLOSS Manuals pyrkii luomaan ratkaisun uuden käyttäjän kohtaamaan ongelmaan: mistä löydän käyttöohjeen tälle ohjelmalle?

SUOMENKIELINEN FLOSS MANUALS

FLOSS Manualsin suomenkielinen lokalisaatio on avattu vuonna 2009. Tavoitteenamme on sekä suomentaa englanninkielisen sivuston käyttöohjeita että aloittaa uusien käyttöoppaiden kirjoittaminen Suomessa. Järjestämme käyttöoppaiden pohjalta myös työpajoja.

FLOSS Manualsin lokalisaatiosta vastaa Mediakulttuuriyhdistys [m-cult](#). Lokalisaatio on toteutettu osana [Medios](#)-projektia, jossa keskitytään tukemaan avoimen lähdekoodin audiovisuaalisten työkalujen käyttöä kansalaismedian tuottamiseen. Osaprojektissa luomme työpajoja koulujen, kansalaismediakeskusten ja erilaisten käyttäjäyhteisöjen kanssa. Tarkoituksena on tuoda uusia käyttäjiä ja kirjoittajia avoimen lähdekoodin yhteisöön.

Suomen FLOSS Manuals on toteutunut osana Euroopan Sosiaalirahaston ja Uudenmaan ELY-keskuksen rahoittamaa osallistuvan ja sosiaalisen median Medios-projektia. Medios-projektin osarahoittajana on myös Helsingin Kulttuurikeskus. Metropolia Ammattikorkeakoulun koordinoiman projektin toteuttajia ovat lisäksi Helsingin Kaupunginteatteri ja m-cult.

19. LISENSSI

Kaikki kappaleet ovat kirjoittajien tekijänoikeuden alaisia. Jos muuten ei sanota, kaikki luvut tässä käyttöoppaassa on lisensoitu **GNU General Public License version 2** mukaisesti.

Tämä dokumentaatio on vapaata dokumentaatiota: voit jakaa sitä eteenpäin ja/tai muokata sitä Free Software Foundationin GNU General Public License mukaisesti; joko lisenssin version 2, tai (tahtoeassasi) minkä tahansa myöhemmän version.

Dokumentaatiota jaellaan siinä toivossa, että se on käyttökelpoisa, mutta ILMAN MITÄÄN TAKUUTA; ilman edes MYYTÄVYYDEN tai TIETTYYN KÄYTTÖÖN SOPIVUUDEN oletettua takuuta. Katso lisätietoja GNU General Public Licensestä.

Tämän dokumentaation mukana olisi pitänyt tulla kopio GNU General Public Licensestä, mikäli sitä ei tullut kirjoita osoitteeseen Free Software Foundation, Inc., 51 Franklin Street, Fifth Floor, Boston, MA 02110-1301, USA.

SUOMENKIELISEN VERSION TEKIJÄT

Linuxiin asentaminen

© Tomi Toivio 2011

Asetukseni

© Tomi Toivio 2011

Kirjojen CSS-muotoilu

© Tomi Toivio 2011

Lisenssi

© adam hyde 2006, 2007

Modifications:

Tomi Toivio 2011

Mikä on Booki

© adam hyde 2006, 2007

Modifications:

Tomi Toivio 2011

Käyttäjätunnuksen luominen

© Tomi Toivio 2011

Mihin Bookia voi käyttää

© Tomi Toivio 2011

Kirjan luominen

© Tomi Toivio 2011

Kirjan lisääminen ryhmään

© Tomi Toivio 2011

Kirjan tuominen

© Tomi Toivio 2011

Kuvien lisääminen

© Tomi Toivio 2011

Lisää CSS-suunnittelua

© Tomi Toivio 2011

Lukujen luominen

© Tomi Toivio 2011

Lukujen muokkaus

© Tomi Toivio 2011

Ominaisuudet

© Tomi Toivio 2011

Oppaasta

© Tomi Toivio 2011

Osallistuminen

© Tomi Toivio 2011

Bookiin pääseminen

© Tomi Toivio 2011

Virheraportointi

© Tomi Toivio 2011

Ryhmään liittyminen

© Tomi Toivio 2011

Ryhmän luominen

© Tomi Toivio 2011

Sisällysluettelo

© Tomi Toivio 2011

Teknologiat

© Tomi Toivio 2011

Vieminen

© Tomi Toivio 2011

Vientivalinnat

© Tomi Toivio 2011

Viestintä

© Tomi Toivio 2011

Ydinosat

© Tomi Toivio 2011

Free manuals for free software

GENERAL PUBLIC LICENSE

Version 2, June 1991

Copyright (C) 1989, 1991 Free Software Foundation, Inc.
51 Franklin Street, Fifth Floor, Boston, MA 02110-1301, USA

Everyone is permitted to copy and distribute verbatim copies of this license document, but changing it is not allowed.

Preamble

The licenses for most software are designed to take away your freedom to share and change it. By contrast, the GNU General Public License is intended to guarantee your freedom to share and change free software--to make sure the software is free for all its users. This General Public License applies to most of the Free Software Foundation's software and to any other program whose authors commit to using it. (Some other Free Software Foundation software is covered by the GNU Lesser General Public License instead.) You can apply it to your programs, too.

When we speak of free software, we are referring to freedom, not price. Our General Public Licenses are designed to make sure that you have the freedom to distribute copies of free software (and charge for this service if you wish), that you receive source code or can get it if you want it, that you can change the software or use pieces of it in new free programs; and that you know you can do these things.

To protect your rights, we need to make restrictions that forbid anyone to deny you these rights or to ask you to surrender the rights. These restrictions translate to certain responsibilities for you if you distribute copies of the software, or if you modify it.

For example, if you distribute copies of such a program, whether gratis or for a fee, you must give the recipients all the rights that you have. You must make sure that they, too, receive or can get the source code. And you must show them these terms so they know their rights.

We protect your rights with two steps: (1) copyright the software, and (2) offer you this license which gives you legal permission to copy, distribute and/or modify the software.

Also, for each author's protection and ours, we want to make certain that everyone understands that there is no warranty for this free software. If the software is modified by someone else and passed on, we want its recipients to know that what they have is not the original, so that any problems introduced by others will not reflect on the original authors' reputations.

Finally, any free program is threatened constantly by software patents. We wish to avoid the danger that redistributors of a free program will individually obtain patent licenses, in effect making the program proprietary. To prevent this, we have made it clear that any patent must be licensed for everyone's free use or not licensed at all.

The precise terms and conditions for copying, distribution and modification follow.

TERMS AND CONDITIONS FOR COPYING, DISTRIBUTION AND MODIFICATION

0. This License applies to any program or other work which contains a notice placed by the copyright holder saying it may be distributed under the terms of this General Public License. The "Program", below, refers to any such program or work, and a "work based on the Program" means either the Program or any derivative work under copyright law: that is to say, a work containing the Program or a portion of it, either verbatim or with modifications and/or translated into another language. (Hereinafter, translation is included without limitation in the term "modification".) Each licensee is addressed as "you".

Activities other than copying, distribution and modification are not covered by this License; they are outside its scope. The act of running the Program is not restricted, and the output from the Program is covered only if its contents constitute a work based on the Program (independent of having been made by running the Program). Whether that is true depends on what the Program does.

1. You may copy and distribute verbatim copies of the Program's source code as you receive it, in any medium, provided that you conspicuously and appropriately publish on each copy an appropriate copyright notice and disclaimer of warranty; keep intact all the notices that refer to this License and to the absence of any warranty; and give any other recipients of the Program a copy of this License along with the Program.

You may charge a fee for the physical act of transferring a copy, and you may at your option offer warranty protection in exchange for a fee.

2. You may modify your copy or copies of the Program or any portion of it, thus forming a work based on the Program, and copy and distribute such modifications or work under the terms of Section 1 above, provided that you also meet all of these conditions:

a) You must cause the modified files to carry prominent notices stating that you changed the files and the date of any change.

b) You must cause any work that you distribute or publish, that in whole or in part contains or is derived from the Program or any part thereof, to be licensed as a whole at no charge to all third parties under the terms of this License.

c) If the modified program normally reads commands interactively when run, you must cause it, when started running for such interactive use in the most ordinary way, to print or display an announcement including an appropriate copyright notice and a notice that there is no warranty (or else, saying that you provide a warranty) and that users may redistribute the program under these conditions, and telling the user how to view a copy of this License. (Exception: if the Program itself is interactive but does not normally print such an announcement, your work based on the Program is not required to print an announcement.)

These requirements apply to the modified work as a whole. If identifiable sections of that work are not derived from the Program, and can be reasonably considered independent and separate works in themselves, then this License, and its terms, do not apply to those sections when you distribute them as separate works. But when you distribute the same sections as part of a whole which is a work based on the Program, the distribution of the whole must be on the terms of this License, whose permissions for other licensees extend to the entire whole, and thus to each and every part regardless of who wrote it.

Thus, it is not the intent of this section to claim rights or contest your rights to work written entirely by you; rather, the intent is to exercise the right to control the distribution of derivative or collective works based on the Program.

In addition, mere aggregation of another work not based on the Program with the Program (or with a work based on the Program) on a volume of a storage or distribution medium does not bring the other work under the scope of this License.

3. You may copy and distribute the Program (or a work based on it, under Section 2) in object code or executable form under the terms of Sections 1 and 2 above provided that you also do one of the following:

a) Accompany it with the complete corresponding machine-readable source code, which must be distributed under the terms of Sections 1 and 2 above on a medium customarily

used for software interchange; or,

b) Accompany it with a written offer, valid for at least three years, to give any third party, for a charge no more than your cost of physically performing source distribution, a complete machine-readable copy of the corresponding source code, to be distributed under the terms of Sections 1 and 2 above on a medium customarily used for software interchange; or,

c) Accompany it with the information you received as to the offer to distribute corresponding source code. (This alternative is allowed only for noncommercial distribution and only if you received the program in object code or executable form with such an offer, in accord with Subsection b above.)

The source code for a work means the preferred form of the work for making modifications to it. For an executable work, complete source code means all the source code for all modules it contains, plus any associated interface definition files, plus the scripts used to control compilation and installation of the executable. However, as a special exception, the source code distributed need not include anything that is normally distributed (in either source or binary form) with the major components (compiler, kernel, and so on) of the operating system on which the executable runs, unless that component itself accompanies the executable.

If distribution of executable or object code is made by offering access to copy from a designated place, then offering equivalent access to copy the source code from the same place counts as distribution of the source code, even though third parties are not compelled to copy the source along with the object code.

4. You may not copy, modify, sublicense, or distribute the Program except as expressly provided under this License. Any attempt otherwise to copy, modify, sublicense or distribute the Program is void, and will automatically terminate your rights under this License. However, parties who have received copies, or rights, from you under this License will not have their licenses terminated so long as such parties remain in full compliance.

5. You are not required to accept this License, since you have not signed it. However, nothing else grants you permission to modify or distribute the Program or its derivative works. These actions are prohibited by law if you do not accept this License. Therefore, by modifying or distributing the Program (or any work based on the Program), you indicate your acceptance of this License to do so, and all its terms and conditions for copying, distributing or modifying the Program or works based on it.

6. Each time you redistribute the Program (or any work based on the Program), the recipient automatically receives a license from the original licensor to copy, distribute or modify the Program subject to these terms and conditions. You may not impose any further restrictions on the recipients' exercise of the rights granted herein. You are not responsible for enforcing compliance by third parties to this License.

7. If, as a consequence of a court judgment or allegation of patent infringement or for any other reason (not limited to patent issues), conditions are imposed on you (whether by court order, agreement or otherwise) that contradict the conditions of this License, they do not excuse you from the conditions of this License. If you cannot distribute so as to satisfy simultaneously your obligations under this License and any other pertinent obligations, then as a consequence you may not distribute the Program at all. For example, if a patent license would not permit royalty-free redistribution of the Program by all those who receive copies directly or indirectly through you, then the only way you could satisfy both it and this License would be to refrain entirely from distribution of the Program.

If any portion of this section is held invalid or unenforceable under any particular circumstance, the balance of the section is intended to apply and the section as a whole is intended to apply in other circumstances.

It is not the purpose of this section to induce you to infringe any patents or other property right claims or to contest validity of any such claims; this section has the sole purpose of protecting the integrity of the free software distribution system, which is implemented by public license practices. Many people have made generous contributions to the wide range of software distributed through that system in reliance on consistent application of that system; it is up to the author/donor to decide if he or she is willing to distribute software through any other system and a licensee cannot impose that choice.

This section is intended to make thoroughly clear what is believed to be a consequence of the rest of this License.

8. If the distribution and/or use of the Program is restricted in certain countries either by patents or by copyrighted interfaces, the original copyright holder who places the Program under this License may add an explicit geographical distribution limitation excluding those countries, so that distribution is permitted only in or among countries not thus excluded. In such case, this License incorporates the limitation as if written in the body of this License.

9. The Free Software Foundation may publish revised and/or new versions of the General Public License from time to time. Such new versions will be similar in spirit to the present version, but may differ in detail to address new problems or concerns.

Each version is given a distinguishing version number. If the Program specifies a version number of this License which applies to it and "any later version", you have the option of following the terms and conditions either of that version or of any later version published by the Free Software Foundation. If the Program does not specify a version number of this License, you may choose any version ever published by the Free Software Foundation.

10. If you wish to incorporate parts of the Program into other free programs whose distribution conditions are different, write to the author to ask for permission. For software which is copyrighted by the Free Software Foundation, write to the Free Software Foundation; we sometimes make exceptions for this. Our decision will be guided by the two goals of preserving the free status of all derivatives of our free software and of promoting the sharing and reuse of software generally.

NO WARRANTY

11. BECAUSE THE PROGRAM IS LICENSED FREE OF CHARGE, THERE IS NO WARRANTY FOR THE PROGRAM, TO THE EXTENT PERMITTED BY APPLICABLE LAW. EXCEPT WHEN OTHERWISE STATED IN WRITING THE COPYRIGHT HOLDERS AND/OR OTHER PARTIES PROVIDE THE PROGRAM "AS IS" WITHOUT WARRANTY OF ANY KIND, EITHER EXPRESSED OR IMPLIED, INCLUDING, BUT NOT LIMITED TO, THE IMPLIED WARRANTIES OF MERCHANTABILITY AND FITNESS FOR A PARTICULAR PURPOSE. THE ENTIRE RISK AS TO THE QUALITY AND PERFORMANCE OF THE PROGRAM IS WITH YOU. SHOULD THE PROGRAM PROVE DEFECTIVE, YOU ASSUME THE COST OF ALL NECESSARY SERVICING, REPAIR OR CORRECTION.

12. IN NO EVENT UNLESS REQUIRED BY APPLICABLE LAW OR AGREED TO IN WRITING WILL ANY COPYRIGHT HOLDER, OR ANY OTHER PARTY WHO MAY MODIFY AND/OR REDISTRIBUTE THE PROGRAM AS PERMITTED ABOVE, BE LIABLE TO YOU FOR DAMAGES, INCLUDING ANY GENERAL, SPECIAL, INCIDENTAL OR CONSEQUENTIAL DAMAGES ARISING OUT OF THE USE OR INABILITY TO USE THE PROGRAM (INCLUDING BUT NOT LIMITED TO LOSS OF DATA OR DATA BEING RENDERED INACCURATE OR LOSSES SUSTAINED BY YOU OR THIRD PARTIES OR A FAILURE OF THE PROGRAM TO OPERATE WITH ANY OTHER PROGRAMS), EVEN IF SUCH HOLDER OR OTHER PARTY HAS BEEN ADVISED OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGES.

END OF TERMS AND CONDITIONS